1001 solkanski časopis

oktober
2026

Leto XXXI, številka 125

Spoštovane krajanke, cenjeni krajani!

September je za nas poseben mesec. Je čas, ko se za trenutek ustavimo, se ozremo na prehojeno pot in skupaj proslavimo to, kar nas že stoletja dela edinstvene. Solkan ni le kraj na stičišču poti, pod mogočnim Sabotinom, ob smaragdni Soči in romarski Sveti Gori, od koder sega pogled na Julijske Alpe.



mb

Solkan so predvsem ljudje – vi, ki s svojim trudom, delom, ustvarjalnostjo in neuničljivim primorskim duhom vsak dan dodajate kamenčke v zgodbo našega kraja. Včasih so kamenčki svetli, včasih so nabrušeni, včasih so kot »špljake«, ki se odbijajo od gladine reke in potonejo, še preden dosežejo nasprotni breg.

Ko listamo po bogati zgodovini našega kraja, se radi spomnimo pomembnih obletnic. Letos mineva 1025 let od prve omembe Solkana, kraja, ki je skozi različna zgodovinska obdobja in različne politične ureditve rasel in se razvijal ob reki Soči. Naša preteklost nas utrjuje v trdoživosti, sedanjost pa nas zavezuje k sodelovanju in sobivanju. Soča, kot večna sopotnica Solkana, je fizična ločnica med levim in desnim bregom, obenem pa tudi povezuje oba bregova – poleti je prijetno hladna, pozimi jekleno mrzla, ko s svojo zeleno modrino vijuga skozi dolino proti morju.

Naš Kamniti velikan, Solkanski most, še vedno velja za največji kamniti železniški most na svetu in letos praznuje 120-letnico. Zgrajen je bil, da bi v tistih časih povezal bregova in ljudi vzdolž Bohinjske proge vse do Jadranskega morja.

19. julija 1906 je avstrijski prestolonaslednik, nadvojvoda Franc Ferdinand, slovesno odprl progo in železniški most v upanju, da bo prinesel napredek. Tako kot naš znameniti Solkanski most povezuje dva bregova, tako nas praznik povezuje kot skupnost. Povezuje starejše generacije, ki so gradile temelje našega kraja, in mlada srca, ki s svojo energijo vlivajo optimizem za prihodnost.

Ob tej pomembni obletnici apeliram na Mestno občino Nova Gorica, da poskrbi za dostojno obeležitev kulturnega spomenika ne samo našega kraja, ampak celotne Slovenije ter »osvetli« in oživi spečega kamnitega velikana.

Ob prazniku je čas za veselje, druženje in zahvalo. Posebna zahvala gre vsem, ki z neutrudnim delom v društvih, šolah in krajevni skupnosti skrbite, da Solkan živi, utripa in se razvija. Hvala tudi letošnjemu nagrajencu – Vrtcu pri Osnovni šoli Solkan, ki že 50 let s ponosom nosi ime našega kraja.

Drage krajanke in krajani, bodimo ponosni na svoje korenine in ohranimo medsebojno povezanost in odprtost ter skupaj glejmo v prihodnost.

Ksenija Brumat, predsednica Sveta KS Solkan

Polet pod mostom ob 120-letnici Bohinjske proge

Bohinjska železniška proga (145 km), ena najbolj turistično atraktivnih in tehnično zahtevnih pri nas, letos praznuje 120 let. Obletnice so se spomnili z različnimi dogodki, vrhunec pa je bil 3.10. 2026 polet akrobatskega pilota Benjamina "Bendža" Ličerja pod Solkanskim mostom z največjim kamnitim obokom na svetu, s hitrostjo več kot 260 km/h.



V soboto popoldne so v Solkan prihajali številni obiskovalci, ki so si poiskali najboljše razgledne točke za spremljanje napovedanega poleta. Poleg cestnega mostu, ki je bil poln obiskovalcev je veliko ljudi poiskalo prostore v okolici solkanske znamenitosti, ki so omogočali lep pregled na dogodek in z navdušenjem so pozdravljali akrobatske podvige nad in pod mostom.

"Bendžo" je tovrstni podvig prvič izvedel leta 1999 v sklopu prireditve "Edvardu Rusjanu v slovo" (takrat je poletel tudi pod cestnim mostom), leta 2006 ob stoletnici odprtja Bohinjske proge, in leta 2009 ter 2019 ob stoti oz. 110. obletnici prvega Rusjanovega poleta.

Tomaž Černe, vir: splet



Aljoša Jarc

Utrip kraja

Solkan praznuje – večer spominov, prijateljstva in ponosa

V soboto, 12. septembra, je na Karavli v Solkanu potekala slavnostna prireditev ob krajevnem prazniku Solkana, ki je bila tudi del praznovanja 170-letnice organiziranega šolstva v Solkanu.

Letošnja prireditev z naslovom »Ko telefoni utihnejo« je obiskovalce skozi glasbo, ples, igro in pripovedovanje popeljala v svet otroštva, druženja, prijateljstva in preprostih otroških iger, ki so nekoč povezovale generacije.

Pomemben del prazničnega večera so bili učenci Osnovne šole Solkan, ki so s svojimi nastopi soustvarili bogat kulturni program. Dramski del so pripravili pod mentorstvom Svetlane Bušen, s petjem je nastopil šolski pevski zbor pod vodstvom Mateja Petejana, za plesni vložek pa so poskrbele učenke 2. a in 3. b razreda pod vodstvom Erike Grosar.

Učenci so s svojo ustvarjalnostjo, zavzetostjo in srčnostjo pokazali, kako pomemben jim je njihov domači kraj. Iskrena hvala vsem učencem za njihov trud in čas ter mentorjem za predano delo.

Zbrane sta nagovorila tudi predsednica Krajevne skupnosti Solkan, Ksenija Brumat, in župan MONG, g. Samo Turel, ki sta poudarila pomen skupnosti, sodelovanja in razvoja Solkana.

Poseben trenutek večera je bila podelitev priznanj Krajevne skupnosti Solkan. Letošnji prejemnik je bil Vrtec pri Osnovni šoli Solkan. Priznanje je v imenu vrtca prevzela v. d. ravnateljice Nataša Štrancar.

Iskrene čestitke našemu vrtcu! Priznanje KS Solkan je lepo priznanje delu in predanosti vseh zaposlenih, ki vsakodnevno ustvarjajo spodbudno, varno in prijazno okolje za otroke. Hkrati je tudi spodbuda za nadaljnje povezovanje šole in vrtca z lokalnim okoljem.

Ob krajevnem prazniku se zahvaljujemo Krajevni skupnosti Solkan za priznanje, organizacijo prireditve in prijetno druženje ter vsem nastopajočim, mentorjem in sodelujočim za njihov prispevek k prazničnemu večeru.

Solkan niso le Soča, most, Sabotin, ulice in stare hiše. Solkan so predvsem ljudje – njihovi spomini, zgodbe, prijateljstva in prihodnost, ki jo ustvarjamo skupaj.

Iskrene čestitke ob krajevnem prazniku – srečen praznik, Solkan!

Besedilo in Erika Grosar



Priznanje KS Solkan je letos prejel Vrtec pri OŠ Solkan za 50 let delovanja



Povezovalke programa



Šolski pevski zbor



Program so s plesom popestrile najmlajše učenke.



Obiskovalci, ki še kaj dajo na kulturo.

Utrip kraja

Pesem pod lipo 2026

Na vroč poletni predvečer dneva državnosti, 24. junija 2026, je na Trgu M. A. Plenčiča pod stoletno lipo pred cerkvijo sv. Štefana v Solkanu zadonela slovenska pesem v počastitev 35. rojstnega dne naše domovine Slovenije. že tradicionalno prireditev Pesem pod lipo je organiziralo KD Slavec v sodelovanju s KS Solkan.

Slovesnost se je začela s slovensko himno, ki jo je zapel Mešani pevski zbor Motiv Nova Gorica. Prisotne je nato pozdravila predsednica KS Solkan Ksenija Brumat.

Solkanski pevski zbor Soča je pod vodstvom Mirana Rustje zapel tri pesmi, in sicer *Mi smo pomlad* Rafka Fabianija, *Zapojmo pesem* Radovana Gobca in *Kaj je ljubezen* A. McBroomove.

Sledil je nastop Kvarteta Bršljan. že dobrih deset let jih druži veselje do petja in ohranjanja ljudske dediščine. Pojejo predvsem ljudske in ponarodele slovenske pesmi a cappella, nekatere ob spremljavi harmonike ali



violine. Umetniška vodja kvarteta je Vida Fabčič. Zapeli so koroško ljudsko pesem *Dečva pa v hartlcu*, narodno *Imam tri ljubice*, narodno *Dekle, povej, povej* ob spremljavi harmonike in ljudsko pesem *Predraga, lahko noč* ob spremljavi violine.

Podžupan MONG Tomaž Horvat je prisotnim čestital ob prazniku ter v svojem slavnostnem nagovoru poudaril pomen zgodovinskega trenutka, ko smo Slovenci stopili skupaj in se odločili za samostojno državo.

Osmošolka Tisa Matjac iz OŠ Solkan je nato recitirala pesem Srečka Kosovela *Zemljica zlata*, v kateri pesnik poje slavospev svoji domači zemlji.



Sledil je nastop Mešanega pevskega zbora Motiv Nova Gorica, ki ga vodi Miran Rustja. Pojejo sakralne, slovenske ljudske in umetne pesmi. Veliko nastopajo na domačih odrih, pa tudi v tujini za tam živeče Slovence. Zapeli so slovensko narodno pesem *Nmau čriez izaro* in istrsko pesem v priredbi Alda Kumarja *Dajte, dajte*.

Pravo živahno vzdušje je s svojim nastopom ustvarila Folklorna skupina Prosvetnega društva Justin Kogoj iz Dolenje Trebuše, ki se ponaša z več kot 100-letno tradicijo. Plešejo predvsem plese idrijske pokrajine in Soške doline. Zaplesali so ples *Jakob in Karlina* – utrinek iz življenja domačega zakonskega para, ki mu delo ni dišalo in sta raje posedala naokoli ter prosjačila po hišah. Kljub temu sta bila vaščanom pri srcu.

Kulturni program je zaključil Oktet Sotočje, ki ga sestavljajo pevci iz Vipavske doline in ki deluje neprekinjeno od leta 1994. Njihov obsežen repertoar vključuje slovenske ljudske in umetne pesmi, črnske duhovne pesmi, dalmatinske pesmi, priredbe slovenskih popevk itd. Nastopajo doma in v tujini. Umetniški vodja je Jani Klančič. Zapeli so pesem *Soči* Jakoba Aljaža, *Istrske tri*, ljudsko pesem iz Istre, ter *Repna župa* Tadeje Vulc. Prav s slednjo so poželi bučen aplavz.

Prireditev je povezovala Vesna Bašin. Poudarila je, da pojem domovina predstavlja veliko več kot le ozemlje. Domovina smo ljudje, ki se med seboj spoštujemo, smo solidarni, skrbimo za ohranjanje svoje kulture,



jezika in vrednot, čutimo pripadnost ter odgovornost do prihodnjih rodov, da bodo lahko ponosni na svojo državo. Praznik državnosti nas opominja, da je Slovenija postala samostojna država, ker so pogumni ljudje uspeli stopiti skupaj, ko je bilo najbolj potrebno. Le skupaj lahko gradimo boljšo prihodnost.

Vesna se je zahvalila vsem nastopajočim, njihovim mentorjem ter vsem, ki so sodelovali pri pripravi prireditve. Posebno zahvalo in priznanje je izrekla gospe Olgi Srebrnič, ki je že več kot dvajset let srčno predana organizatorka, podpornica in gonilna sila te prireditve. žal je bila letos odsotna zaradi bolezni, vendar je bila z nami v naših mislih in srcih. Zahvaljujemo se ji za vse, kar je naredila za našo skupnost, in ji želimo čimprejšnje okrevanje.

Po prireditvi je sledilo druženje v atriju KS Solkan s pogostitvijo, ki jo je pripravila Ošterija žogica. Slovenska pesem v čast državnemu prazniku je mogočno donela še dolgo v noč.

Po tradiciji je na praznično jutro sledil še slovesen dvig slovenske zastave na Čahlnah in maša za domovino v cerkvici sv. Valentina na Sabotinu.

Vidojka Harej

Sreča-nje devetintridesetletnikov



Srečanje solkanskih devetintridesetletnikov

Solkanska skupnost devetintridesetletnikov se že nekaj zaporednih let srečuje v Hotelu Sabotin. Vsakoletno srečanje zaključi s sloganom Ob letu osorej. Tudi letošnje srečanje, 27. junija 2026, je bilo pomemben dogodek za zavedanje, da pripadamo skupnemu gnezdu, se imamo radi in podpiramo drug drugega. Smo vedno bolj občutljiva, krhka in ranljiva skupnost, ki ne šteje več let. Štejejo samo spomini in teh se je v teh letih nabralo veliko. O njih je tekla beseda tudi letos.

S starostnimi tegobami se soočamo različno. V glavnem ne jamramo in, če se le da, iščemo rešljive, osmišljene rešitve. Vsi vemo, da »vtikanje glave v pesek ne postavi večerje na mizo«. Tisti, ki bolj slabo slišimo, prihajamo opremljeni s slušalkami v ušesih. Vsi smo dobri poslušalci in tudi pripovedovalci.

Biti človek pomeni videti sočloveka, ga spoštovati, sprejemati in podpirati. Solidarnost pa dela življenje močnejše. Vse, kar počnemo, vse, kar smo, sloni na naši osebni moči. Kadar jo imamo dovolj, je naše življenje osmišljeno.

Torej ob letu osorej, smo rekli. Do takrat bomo z močno voljo upravljali svoja življenja in ne bomo dovolili, da ona upravljajo nas.

Na vratih pokopališča smo pustili venček in se tako poklonili vrstnikom za mavrico.

Besedilo in Silvija Velikonja

Utrip kraja

Zaključek osnovne šole

V vabilu za 50. obletnico zaključka osnovne šole je med drugim pisalo:

Srečanje bomo začeli tam, kjer smo končali.

In res smo se zbrali prav tam, pred Osnovno šolo Solkan. Najprej smo se poskusili prepoznati. Po tolikih letih smo se kar spremenili. Zanimivo je bilo, saj se z nekaterimi sošolkami in sošolci nismo srečali skoraj nikoli. Prav takoj so se nam prebudili spomini na čas, ko smo skupaj »gulili« šolske klopi. Nato smo se večinoma peš podali do hotela Sabotin in pot izkoristili za klepet. V prijetnem ambientu smo si napolnili prazne želodčke. Nato pa smo prostor napolnili s klepetom, dobro voljo in smehom.



Benjamin Černe

Medse smo povabili tudi nekdanjo učiteljico in razredničarko. Zelo smo se razveselili, da se nam je pridružila.

Z vsakim je spregovorila nekaj besed in presenečeni smo bili, kako je še vitalna in kako dober spomin ima.

Ko se je srečanje prevesilo proti koncu, smo si obljubili, da ne bomo čakali tako dolgo do naslednjega. Dobili naj bi se čez pet let.

Porodila pa se je tudi ideja, da čez dve leti nazdravimo učiteljici ob njeni okrogli obletnici. Zakaj pa ne? Pustimo času čas!

Do takrat pa ostaja želja, da ostanemo zdravi in tako razigrani, kot smo bili na srečanju.

Bojana Bone

Razstava na Sveti Gori

Leto sv. Frančiška Asiškega so na Sveti Gori obeležili z dvema razstavama.

Razstava ob 45-letnici duhovništva p. Bernarda Goličnika prikazuje njegovo življenjsko, redovniško in duhovniško pot, postavili pa so jo njegovi prijatelji kot znamenje hvaležnosti. P. Bernard ostaja zapisan v srcih ljudi kot miren, pronicljiv in predan frančiškan, manjši brat in duhovnik, blizu vsem – vernim in nevernim. Ostaja zvest svojemu poslanstvu: s svetim Frančiškom oznanjati evangelij, spremljati ljudi, spodbujati molitev in graditi skupnost, kjer se srečujeta Bog in človek.

Druga razstava prikazuje Jezusovo življenje od oznanjenja do vstajenja. Prizori iz Jezusovega življenja so izdelani iz gline in predstavljeni z več kot 500 figurami, postavljenimi na 45 metrov dolgi postavitvi. Gre za 25-letno delo ljudske umetnice Majde Kržič, žene, mame in babice, ki je svoj talent odkrila ob svojih otrocih. Doma je iz Goričice pod Krimom. Avtorica je razstavo dopolnila še s petimi ključnimi dogodki iz življenja sv. Frančiška Asiškega. Postavitev razstave je delo celotne družine.

Obe razstavi povezujejo vera, življenje in hvaležnost za dar, ki nam je bil zaupan. Slovesno odprtje je bilo 30. avgusta 2026. Program je povezovala radijska voditeljica Nataša Ličen, zbranim pa so spregovorili p. Bernard Goličnik, ljudska umetnica Majda Kržič in provincial frančiškanov p. dr. Christian Gostečnik, ki je na koncu podelil tudi blagoslov. Kulturni program so z glasbo obogatili člani družine Faganel, Andrej Filipič, Mirjam Furlan in Elizabeta Božič, za presenečenje pa sta poskrbela harmonikarja iz družine Šuligoj.

Marta Premrl

Fotoatelje Pavšič Zavadlav







Utrip kraja

Solkanki v trinajstmilijonski Moskvi

V Centru slovanskih kultur Vseruske državne knjižnice za tujo književnost je 11. septembra potekalo glasbeno-literarno srečanje »Od daleč in blizu«, na katerem se je obiskovalcem predstavljala sodobna slovenska književnost in glasba. Na programu so bila avtorska branja s prevodi v ruščino, pogovori o slovenski kulturni dediščini, aleksandrinkah in življenju ob meji. Večer pa so spremljale avtorske slovenske in ruske pesmi.

V ospredju sta bili pisateljica in pesnica Darinka Kozinc, članica Društva slovenskih pisateljev in predsednica literarnega kluba Govorica, ter slovensko-ruska pesnica, prevajalka in kantavtorica Sabina Vostner.

Darinka Kozinc, avtorica številnih del za odrasle in otroke, je med drugim brala zgodbe o aleksandrinkah, ženskah z Goriškega, ki so zaradi dela in boljšega zaslužka odhajale predvsem v Egipt.



Darinka Kozinc in Sabina Vostner v moskovski knjižnici

Predstavljena je bila tudi slovenska književnost za otroke in mladino, prevajalske zagate in posebnosti slovenskega jezika.

Darinka Kozinc je predstavila tudi Slovenijo in opozorila na položaj slovenskih skupnosti zunaj meja Slovenije. Po njenem mnenju se za slovenski jezik in naše rojake zunaj meja domovine premalo naredi, saj se ti večkrat pritožijo, da imajo premalo slovenskih knjig.

Obe avtorici sta knjižnici podarili tudi nekaj svojih literarnih del.

Iz Saratova, mesta ob Volgi, približno 850 kilometrov jugovzhodno od ruske prestolnice, se je v Moskvo z vlakom na dogodek pripeljal (vožnja traja 16 ur) Vladimir Maslov, predsednik Društva Slovencev iz Saratova. Po njegovih podatkih je bilo po popisu prebivalstva leta 2021 v državi 180 ljudi, ki so se opredelili kot Slovenci, približno četrtina pa jih živi v Saratovu. Skupnost si prizadeva, da bi pridobili lastne prostore za svoje delovanje.

Tudi za Slovence, ki živijo v Moskvi, imajo knjige in podobna srečanja predvsem pomen ohranjanja jezika ter stika z državo, iz katere prihajajo.

Zanimanje v Rusiji za prevajanje kljub precej spremenjenim političnim razmeram ni povsem zamrlo, saj je prav v tem času izšel nov ruski prevod Bartolovega *Alamuta*.

Kulturna srečanja so danes sicer bistveno bolj redka kot pred februarjem 2022. Z vojno v Ukrajini so se namreč politični odnosi med Rusijo in članicami Evropske unije močno poslabšali, kar vpliva tudi na kulturne izmenjave in sodelovanja.

Slovenska književnost sicer iz Moskve ni izginila. V stalni zbirki knjižnice Rudomino, ene osrednjih ruskih ustanov za tujo literaturo, so še vedno dela slovenskih avtorjev.

Še pomembnejšo institucionalno tradicijo ima poučevanje slovenščine na Moskovski državni univerzi M. V. Lomonosova. Tamkajšnja filološka fakulteta je edina univerza v Rusiji, na kateri je slovenščina glavna specializacija filologov. Slovenistiko tam poučujejo že približno štiri desetletja, slovenščine pa se lahko študentje učijo na dodiplomskem in magistrskem študiju. Študenti poleg jezika spoznavajo tudi slovensko zgodovino, književnost in kulturo. Toda ravno kultura je tista, ki se lahko izogne politiki in tke vezi med ljudmi.

Dogodek je podprla slovenska Javna agencija za knjigo, Alpacem iz Anhovega in Stopa, d. d.

Uredništvo

Društvo upokojencev na športnih igrah v Ajdovščini

Tudi letos je DU Solkan sodelovalo na športnih igrah s svojimi ekipami. Organizacijo iger je v letu 2026 prevzelo DU Ajdovščina, ki je v sodelovanju z DU Vipava poskrbelo za izvedbo športnih disciplin na različnih tekmovališčih. Dogodek je združil številne udeležence, ki so se pomerili v raznolikih športnih panogah ter poskrbeli za prijetno in tekmovalno vzdušje.

Med drugim je v Solkanu potekalo tekmovanje v streljanju s serijsko zračno puško na 10 m, kjer moramo omeniti, da se je poleg moške ekipe prvič oblikovala tudi ženska ekipa, ki se je odločno borila za čim boljši rezultat.



Majda P.

Z veseljem smo se tekmovalci in tekmovalke DU Solkan udeležili podelitve pokalov in medalj v Ajdovščini, saj smo dosegli kar nekaj odličnih rezultatov.

Ekipni uspehi

1. mesto: kegljanje – moški
1. mesto: kegljanje – ženske
2. mesto: pikado – ženske
6. mesto: pikado – moški
2. mesto: streljanje s serijsko zračno puško – ženske
3. mesto: streljanje s serijsko zračno puško – moški

balinanje – ženske brez vidnejše uvrstitve

Posamezni uspehi

1. in 3. mesto: kegljanje – moški
1., 2. in 3. mesto: kegljanje – ženske
2. mesto: streljanje s serijsko zračno puško na 10 m – ženske
3. mesto: streljanje s serijsko zračno puško na 10 m – moški

DU Solkan je na letošnjih 21. športnih igrah v skupni razvrstitvi osvojilo odlično 4. mesto med skupno 20 sodelujočimi društvi.

Čestitamo vsem članom in članicam DU Solkan za dosežene uspehe, seveda pa tudi vsem ostalim, ki so sodelovali v disciplinah, razpisanih za športne igre.

Na srečanju ob zaključku smo se prijetno družili, ob zakuski sproščeno poklepetali ter si izmenjali številne zanimive izkušnje. Seveda ni manjkalo niti fotografiranja za spomin, ob koncu pa smo iskreno čestitali vsem zmagovalcem in udeležencem, ki so prispevali k lepemu športnemu dnevu.

In lahko rečemo, da so prav vsi udeleženci letošnjih iger »zmagovalci«, saj je najpomembnejše to, da si upamo stopiti na tekmovališče, pokazati svoje zmožnosti in znanje ter se preizkusiti v disciplinah, za katere z veseljem treniramo. Prav ta pogum in vztrajnost sta vrednoti, ki športnim igram dajeta pravi pomen. Skupaj smo ponovno dokazali, da nas povezujejo športni duh, vztrajnost in dobra volja.

Jelka Graunar

Utrip kraja

Evropska prestolnica kulture, leto kasneje ...

Podelitev občinskih nagrad Mestne občine Nova Gorica je na svoj način zanimiv dogodek za presojo kraja in skupnosti, ki ji pripadam. Džezovsko opremljen program okoli humorno zastavljenega jedra je po vzoru »naprej v preteklost« izvabljal smeh. V duhu samoironije se je sprožilo nekaj premislekov ...

Pri večini nagrajencev sem našel kak nevsiljiv opomnik na pozabljene dogodke. Privzdignjen kot član nagrajenega smučarskega kluba sem opazoval ostale nagrajence z manj nizkega odskočišča in bil vesel, da sem se našel na tej prireditvi. Glede na to, da imam na Goriškem v raznih vlogah še vedno več delovne dobe kot v Ljubljani in z ozirom na to, da sem nekoč delal v bolnišnici nagrajenega direktorja, me je prevzelo veselje. Kot bi moje življenje in delo na Goriškem rodilo nekaj ugodnih stranskih učinkov. Ne morem prikriti tudi zadovoljstva, da je kot odmev na Evropsko prestolnico kulture bila nagrajena avtorica postavitve razstave *Mesto na meji*. Morda so k temu botrovala lokalpatriotska čustva ali pa moja zgodnja okužba z zgodovino in utrinek spomina na letos preminulega in meni dragega strica. Asociacije so se vrstile, težko jim je bilo slediti v evforičnih in kratkih stikih po prireditvi. Potem pa domov, med vtise in spomine.

Ostal je okus po Gorici – tisti novi in starejši ... Mesti sta nekoč izgledali kot siamska dvojčka, ki se vzajemno ovirata. Zdaj, ko ni prave meje, se zdita kot komplementarna sestavljenka. Sestavljeni lik prebada časovna premica, opazna predvsem kot preteklost. Prav slednja je idejo dvomestne čezmejne Evropske prestolnice kulture postavila pod vprašaj – bodo zmogli?

Ko govorimo o preteklosti, smo le kronisti, če je ne postavimo v prostorski in najširši družbeni kontekst. Če se to opravlja z orodji in metodami historiografa, potem nastaja izdelek, ki se mu reče zgodovina. Imeti svobodo presoje s časovno in osebno distanco – to ni danost. To je proces. Dogodke vrednotiti široko, servirati ohlajene, z vedenjem, da je zgodovina težka jed, ki dolgo ostane neprebavljena. Predvsem pa z zavestjo, da ne gre za samopostrežni način izbire dejstev, kjer lahko vsak vzame tisto, kar mu koristi.

Zgodovinska naracija je tisto, kar neka skupnost sprejme kot zgodovinsko resnico. Bodisi da se neki skupnosti to vsiljuje ali pa subtilno servira. Bolj kot glavna jed so tu pomembne začimbe. To je pripoved, ki jo bolj kot znanstvena doslednost zanima učinek na ljudi: lahko jih pomiri ali jih dvigne na noge – odvisno od politične klime, potreb oblastnika in zahtev časa. Izkustveno vemo, da je možnih več naracij, ki se prostorsko ali časovno vzpostavljajo ali podirajo, in nihanja povedo več o oblasti in politični klimi kot pa o zgodovini. To, da imamo na Sabotinu Tita in v Gorici častnega občana Mussolinija, je ekstremen prikaz sobivanja in medsebojnega hranjenja dveh naracij.

Razstava *Mesto na meji* pušča tu svobodo sobivanja naracij: te lahko sobivajo kot pripovedi in spomini, lahko kot različno obteženi poudarki novic o istih dogodkih. Razstava pušča pripoved odprto v prihodnost ... Tudi drugačne naracije. Smo na presečišču naracij.

Zmagovalni vidik EPK je bil ravno to – da v vzdušju zaupanja in radovednosti predstavimo zmes kultur, soobstoj razlik in skupno zgodovinsko dediščino – vse zgoščeno v tako majhnem prostoru. Doživeti unikatnost Goriške skozi izdelke v razstavnih prostorih, kot jezikovne posebnosti govorjene besede, preko arhitekture v mestnih vedutah. Kako je mestu v letu 2025 to uspelo – to je druga stvar. A bil je poskus slediti ideji in jo posredovati drugim. Povedati, da živimo v edinstvenem prostoru ... Najboljši komentar, ki sem ga slišal, pravi, da »so stvari velikokrat spolzele in bile na nivoju promocije ali izvedbe nezadostne – pa vendar ocena ostaja pozitivna – veljalo je poskusiti. Že zato, da vidimo, kam sežemo in koliko nam manjka. In da gremo od tu naprej.« Ob premisleku, kaj se je leta 2025 zgodilo, bo potrebnega nekaj intelektualnega poštenja in čistih računov.

Morda bo leto 2045, za katerega si je mestna občina zadala visoke cilje, res neverjetno. Ne znam si ga zamisliti. Morda distopično, optimizirano s potrošniškega in finančnega stališča. Svoboda v izbiri nepomembnega in v bistvenih vprašanjih ujetniki – sami, brezčutni in vdani algoritmom. Ali pač bo zmagal razum in razsvetljenska misel. Pot v blaginjo bo šla prek inovativnih zamisli in rešitev za vse, prostor bo poln zelenih rešitev za kljubovanje podnebnim spremembam. In neka nostalgična duša se bo ustavila in ozrla nazaj. Morda bo leto Evropske prestolnice kulture nekoč postalo snov nove *Dodekalogije*. Zgodba oddaljenega duha z govorico preteklega časa. In za avtentično delo bo avtor prejel občinsko nagrado.

Nisem prepričan, da bom doživel vse te spremembe. Vem pa, da se pot do tja začenja že jutri. Za začetek tega prehoda bo treba ugotoviti, da se je cirkus EPK podrl in preselil. Medtem ko se bo del prazničnih Goričanov vrnil na stara pota in bo obdobje prestolnice pospravljeno med spomine, bo večina ostala tu. In vse naše slabosti in vrline. Kot tudi razlogi za visoki naziv prestolnice. Ta ni nastala v sterilnih pogojih. Prostor je bil že poseljen z ljudmi, ki so posamezno ali v skupni ljubiteljsko ali profesionalno pojem kulture približevali ljudem skozi vrata muzejev in druge vstopne točke umetnosti. Nobena prireditev ne bi uspela brez infrastrukture. Ostali bodo muzeji in galerije in gledališča in obiskovalci, ki bodo vzdrževali ustvarjalni naboj. Nekdo jih je postavil, nekdo jih je vzdrževal. Tudi ti so skriti junaki prazničnega leta 2025. Veliko jih je in večinoma so odmaknjeni v starost. Nekateri sijoče dobe prestolnice niso dočakali. Nekaterih so se leto kasneje spomnili – gospod Sergij Peljhan je prejel naziv častnega občana.

Živeti v mehurčku sedanjosti nas razrešuje preteklosti, a nam ne zagotavlja prihodnosti. Naziv prestolnice kulture ne zagotavlja večne slave in treba bo poskrbeti za bolj pritlehne in vsakdanje podrobnosti. Da bi se ideja Evropske kulturne prestolnice lahko naselila na trdna tla, je treba zagotoviti podlago – gospodarsko uspešnost in funkcionalno upravo. Sicer je to dogodek, ki se zviška spusti na nek prostor, se izvede in mine – kulturni desant na kraj z zanimivo kuliso. Utrinek brez konsistence, Instagram dogodek.

Prestolniški naziv utegnemo unovčiti, a ne s preživelimi prijemi. Kulturni turizem je ravno nasprotje uspavanemu igralniškemu brendu – zahteva pobudo, znanje, inovativnost, saj je publika bolj zahtevna. Smo pripravljeni na nišo kulturnega turizma? Zakaj ne bi pozvali držav, da nam odprejo kulturne konzulate? Kako zveni poezija v estonskem jeziku? Kaj pravite na teden poljskega filma? Ponavljam, razlogi za naziv prestolnice kulture so še vedno tu.

Vprašati se je treba, ali je jedro turizma res samo igralniška Nova Gorica in njej marketinško pridružena Vipavska dolina. Povedano v igralniškem žargonu – Nova Gorica lahko igra na več mizah hkrati. Ali ni posodobljena železniška postaja izhodišče za nekaj velikopoteznega? Največji stranski učinek kulturne prestolnice leži in čaka na novo vlogo. Če je tam, potem ga uporabimo – podprimo vse pobude za oživitev železnice. Zahtevajmo vlake, urnike, dodatne vagone za kolesarje. Propagirajmo trajnostne izlete na Kras ali v Soško dolino. V Bohinj, v Triglavski narodni park, na Bled ... V Benetke ali Trst. Železniški turizem. Muzej bohinjske proge?

V Solkanu je vstopna točka označene alpske pohodniške poti Julijana, o kateri na goriškem TIC-u ob mojem zadnjem obisku niso imeli pojma – oni skrbijo za občinsko ponudbo. Do občinske meje! Treba bo končati s samoomejujočim načinom razmišljanja. Prostor vpliva, ki ga ima Nova Gorica, se krči že dvajset let. Izolacija sicer pomeni občutek varnosti za slabo selekcionirane in prijateljsko nameščene kadre, a za večje sanje je to umor. Če bo to mesto še naprej gledalo v popek lastnega udobja, bomo še naprej izgubljali mlade. Morda bomo izgubili še kak vipavski kos sedanje občine – malo provokacije: si predstavljate MO Nova Gorica kot gorsko občino s povprečno višino prek 600 m nad morjem? Mi pa skoraj v geometrijskem središču štirih ali petih vinorodnih okolišev.

Obstaja več dimenzij kulture, ena od teh je kultura dialoga. Pozornega poslušanja. Koliko je notranjega dialoga v občini? Je dovolj pretoka idej? S kom se posvetujemo, ko načrtujemo? Kaj vidimo, ko rečemo kompromis: poraz ali točko z dialogom doseženega soglasja? Čezmejni dialog je šel skozi številne preizkušnje po drugi svetovni vojni in je bil temeljno vezivo zaupanja. Poskusimo še doma.

Imamo dobre nastavke za spodobno kulturo bivanja. Tu so sodobna



Utrip kraja

knjižnica in kulturna infrastruktura. Rekreacija in telesna kultura. Zdravstveni dom se kljub krizi v zdravstvu dobro drži, morda bo bolnišnica preživela … Kako bo s šolami? Je otrok premalo? Naj jih pritegnemo od drugod? Morda z univerzo? Obseg vpliva, ki ga Nova Gorica dosega, je vse manjši. Redefinicija prostora in idej postaja nuja. Smo dvajset minut stran od mednarodnega letališča in pol ure stran od velikih pristanišč, imamo železniške in cestne povezave, ki so z Italijo boljše kot z notranjo Slovenijo, imamo sogovornike prek meje. To se dvajset let govori. Eda center je fizični pomnik ciljev, starih 20 let. Ob enako visokih besedah.

Treba se bo vprašati, ali si postavljamo prava vprašanja in ali se nam ljubi iskati novih odgovorov. Je cona udobja tista, ki nas oddaljuje od prihodnosti, ali so to tehnološke igračke, ki nas držijo v mehurčku sedanjosti enako mislečih? Imamo dovolj samozavesti, da smo radovedni, da lahko razmišljamo brez meja? Če je bila kulturna prestolnica v znamenju brezmejnosti – kje so meje radovednosti in kje začne naivnost? Kje se konča naivnost in začne nevednost? Okoli nas je znani prostor, ki smo ga končno uspeli udomačiti. Učimo se ga prebavljati z vsemi neprijetnimi vonjavami iz preteklosti. Naj pristanemo na širjenje strahu in nezaupanja, ki išče krivce v drugih in za vsakim vogalom? Naj sprejmemo na sloganih postavljene naracije, ki vznemirjajo in delijo? Naj posežemo po sto let starih družbenih receptih, ki so se prav tu zelo tragično udejanjali?

Današnji svet je posledica zavestno prostaških politik, ki ne spoštujejo mirnega sobivanja. Za obmejne kraje je to toliko bolj zaskrbljujoče. Kaos je predpogoj za nadvlado močnejšega, je popolno nasprotje črki in duhu mednarodnega prava. Mednarodno pravo in pravo nasploh je po novih recepturah treba najprej prezirati, nato razgraditi in nato v umetno ustvarjen kaos vriniti nadvlado močnejšega. Ki ni nujno država. Morda je to tehnološki ali finančni kolos – tvorba, v kateri je duh razsvetljenskega pojmovanja skupnega dobrega že davno izpuhtel. »Rules are made to be broken,« se sliši kot borbeni krik nove dobe.

Javne ustanove, ki so mišljene kot servis vseh in za vsakogar, so opisane kot davčno breme, kot neučinkoviti balast. Kulturo institucij in pravno kulturo je težko graditi. Kar ustvarjamo desetletja, je možno z nekaj nizke propagande in prostaštva uničiti v nekaj mesecih. Delujoče institucije in v državljanskem duhu vzgojena skupnost so največje bogastvo za to, kar imenujemo *res publica* – republika. In so zaščita pred samovoljo pohlepa v vseh njegovih oblikah. Če so institucije skrbnik blaginje, ne smejo biti same sebi namen. In ostati morajo neodvisne. So tisto, kar mora nepoškodovano preživeti vsako demokratično menjavo oblasti. Občinske ali državne. Institucije niso plen. So štafetna palica, ki jo prenašajo preverjeni in od ljudi izbrani tekači – zmagovalci demokratičnih volitev. In čez štiri leta novi, spočiti, najboljši. Pravna kultura varuje institucije. Politična kultura veleva, da so skozi demokratične postopke izbrani najbolj primerni in spodobni državljani z namenom, da bi institucije dobro delovale. Manj znani vidiki kulture v vsakdanjem življenju neke skupnosti …

Vera v bodočnost bo globalno postavljena pred preizkušnje. Kultura v vseh svojih dimenzijah utegne predstavljati edino globalno vodilo za varno pot naprej. A začnimo doma – kultura je napis na pokopališču in je spomenik ob cesti. Je koncertna tišina, je sproščen pogovor ob razstavi in strpno argumentiran dialog v mestnem svetu. Je način zavedanja sebe in skupnosti v času in prostoru. Trdim, da je dediščina Evropske prestolnice kulture veliko večja in bolj zavezujoča, kot se nam kaže na prvi pogled. Njen zdrs na parketu pritlehnosti – drenjanje za nekaj občinsko financiranih služb z rednim delovnim časom – je tisto, kar jo dela neresno in izpraznjeno bistva.

Bojim se, da zamenjujemo kulturo in spektakel. Spektakel je artefakt, narejen za gledanost, za všečkanje, za potrošnjo. Leto Evropske prestolnice kulture se je odprlo s spektaklom in se je malo manj spektakularno končalo. Prestolnica se je odselila, kultura je ostala tu, na domačih tleh. In čaka, da jo opazimo in dvignemo iz prahu. Kultura je stanje duha, je družbena klima, postavljena v čas in prostor. V vseh pojavnih oblikah pomeni veliko več kot enoletno dogajanje. Tu je, naša je in nosimo jo kot narod in kot državljani. Ali se zavedamo dragocenosti tega tovora, smo zmožni vzeti delček tega nase, ga vzeti za svojega? In videti tudi v drugih prenašalce dobrega in vrednega. Gradnja skupnosti je to in potreba po kulturi v najširšem pomenu besede je njen bistveni gradnik.

Saša Marušič





Utrip kraja

Kronika Društva upokojencev Solkan



Začetki ustanovitve Društva upokojencev Solkan segajo v leto 1981. Takrat se je skupina enajstih podpisnikov in ustanoviteljev iniciativnega odbora na pobudo Krajevne skupnosti ter ob veliki podpori krajanov in lokalnih družbenopolitičnih organizacij odločila za pomemben korak. Sklicali so ustanovni občni zbor, ki je septembra 1981 sprejel sklep o ustanovitvi Društva upokojencev Solkan. Začel se je postopek registracije, ki je bil zaključen 26. aprila 1982 z izdajo ustrezne odločbe in vpisom v register samostojnih društev.

S tem dejanjem so postavili temelje skupnosti, ki že desetletja povezuje, podpira in bogati življenje starejših v Solkanu ter ohranja dragoceno tradicijo medsebojnega sodelovanja in solidarnosti.

Ne glede na začetne težave je odbor hitro začel organizirati izletniške ter rekreativno-športne dejavnosti, pri katerih so se še posebej izkazali balinarji, ki so sprva imeli možnost uporabe balinišča Društva upokojencev Nova Gorica.

Maja 1994 so solkanski upokojenci s skupnimi močmi pripravili delovno akcijo in preuredili nekdanjo stražarnico v prijetne prostore za druženje. Ob njej so zgradili tudi balinišče, ki je kmalu postalo živahno središče srečevanj.

Takrat so lahko s ponosom rekli, da gredo v Klub upokojencev Solkan na balinanje, ples ali partijo briškole – tja, kjer se krepi prijateljstvo, ohranja dobra volja in kjer se vsak počuti doma.

Leta 1995 je bil ustanovljen »Klub upokojencev in balinarjev Solkan«. Takrat je ženska balinarska ekipa DU Solkan prvič stopila pred javnost in s tem odprla pomembno poglavje v zgodovini društva.

Tako je v letu 2025 minilo že 30 let, odkar je ženska balinarska ekipa prvič tekmovala in septembra 1995 tudi sama organizirala prvo balinarsko srečanje v Solkanu – dogodek, ki je pustil močan pečat v lokalni skupnosti.

Tako kot vsaka dejavnost je tudi balinanje skozi desetletja doživljalo svoje vzpone in padce. V prvih letih delovanja društva so bili prav balinarji in balinarke tisti, ki so najbolj izstopali. Z veliko vnemo so se udeleževali turnirjev po vsej Primorski in dosegali odlične rezultate, s katerimi so ponosno predstavljali Solkan. Danes v DU Solkan vztrajajo štiri članice, ki še vedno z veseljem tekmujejo, trenirajo na »Karavli« in ohranjajo tradicijo, ki so jo pred njimi gradile generacije. Na žalost trenutno ni moških predstavnikov, a kljub temu ostajajo predane, povezane in ponosne na svojo zgodbo – zgodbo vztrajnosti, prijateljstva in ljubezni do balinanja.

Marca 1995 je bil izdelan tudi nov društveni prapor.

V letu 2001 beležimo tudi začetke discipline pikado. Posebej nas veseli, da je med nami še vedno aktivna članica, ki je sodelovala že na prvih tekmovanjih – živa vez med začetki in današnjim časom. Letos pa imamo še en lep razlog za veselje, saj se je sekcija pikada izjemno okrepila. Danes šteje kar 17 članov in članic, ki se z veliko dobre volje dvakrat tedensko zbirajo, mečejo puščice in skrbijo, da je vzdušje vedno prijetno in sproščeno. Po treningu si vzamejo čas za druženje, klepet in smeh, saj verjamejo, da so dobra volja, gibanje in čim več korakov na dan prava pot do zdravja ter aktivnega preživljanja prostega časa.

Že daljše obdobje se aktivno udeležujejo tekmovanj tudi člani in članice v disciplini streljanje z zračno puško.

Skozi leta sta šah in reševanje križank združevala številne upokojence, ki so v mirnem razmišljanju, prijetnem klepetu in prijateljskem tekmovanju našli svoj kotiček sprostitve. Še danes se občasno srečujejo navdušenci nad briškolo, ki v »Baru Karavla« v Solkanu ohranjajo tradicijo druženja ob kartah, smehu in dobri volji že od leta 2000, ko je bila izvedena prva meddruštvena briškolada.

Kegljači in kegljačice KK Nova Gorica, ki so člani DU Solkan, vsako leto pridno nabirajo pokale.

Člani in članice športnih disciplin DU Solkan redno sodelujejo na športnih igrah Pokrajinske zveze društev upokojencev Severnoprimorske regije, kjer dosegajo spodbudne rezultate.

Enkrat letno je DU Solkan organizator turnirja v pikadu, ki se odvija aprila, v sklopu aktivnosti ob krajevnem prazniku KS Solkan pa DU Solkan organizira tudi ženski balinarski turnir.

V letu 2007 je bila izdana 25-letna kronika društvenega dogajanja v besedi in slikah 1982–2007, katere vsebino je zasnoval g. Jožef Biteznik, dolgoletni član upravnega odbora DU Solkan.

Kot pomembno aktivnost DU Solkan moramo omeniti izletniško dejavnost, ki je že od vsega začetka privabljala številne članice in člane, željne odkrivanja tako slovenskih krajev kot tudi zanimivosti v tujini. Že leta 1998 je bil v mesecu avgustu organiziran prvi »izlet v neznano«, ki je med udeleženci vzbudil pravo navdušenje. Tradicija se je ohranila vse do danes – in še vedno vsako leto z radovednostjo in veseljem pričakujejo, kam jih bo pot popeljala tokrat. Izleti niso le potovanja, temveč dragoceni trenutki druženja, smeha, novih doživetij in skupnih spominov, ki povezujejo generacije solkanskih upokojencev.

Poletna in zdraviliška letovanja, ki jih društvo organizira že vrsto let, ostajajo ena najbolj priljubljenih in najbolje obiskanih dejavnosti DU Solkan. Upravni odbor se vsako leto z veliko skrbnostjo potrudi pripraviti počitnice, ki udeležence vedno znova navdušijo – z lepimi kraji, prijetnim druženjem in občutkom, da so dnevi ob morju ali v zdravilišču nekaj posebnega.

Odlično obiskana so tudi druženja ob Dnevu žena, ki so v zadnjih letih prerasla v dvodnevna ali tridnevna sproščena bivanja ob morju v Istri. Ta srečanja niso le praznovanje, temveč dragocen čas za prijateljstvo, smeh, ples in skupne spomine, ki povezujejo člane in članice društva. Tradicija druženja ostaja živa tudi ob praznovanju novega leta. Prav posebno zahvalo si zaslužijo članice upravnega odbora DU Solkan, ki z veliko mero okusa, ustvarjalnosti in dobre volje vsako leto pripravijo dvorano, skrbno okrasijo mize ter tako vsem udeležencem omogočijo prijeten, domač in prazničen večer. Njihov trud in srčnost ustvarjata vzdušje, v katerem se člani in članice počutijo povezane, spoštovane in sprejete – kot velika solkanska družina, ki skupaj vstopa v novo leto.

Upravni odbor DU Solkan si prizadeva organizirati različne delavnice, zdravstvena predavanja, predavanja o digitalni pismenosti ter druga izobraževanja, na katerih lahko udeleženke in udeleženci izvejo marsikaj zanimivega, pa tudi koristnega za vsakdanje življenje. Delavnice prinašajo nova znanja, spodbujajo ustvarjalnost in krepijo občutek povezanosti med člani. Hkrati pa so to prijetni trenutki druženja, izmenjave izkušenj in medsebojnega učenja, ki bogatijo tako posameznika kot celotno skupnost.

Iz vsega lahko razberemo, da se solkanski upokojenci športno udejstvujejo, potujejo, se radi družijo, plešejo, obujajo spomine … A še več kot to – znajo si vzeti čas drug za drugega, negujejo prijateljstva, ohranjajo tradicijo in s svojo vedrino bogatijo življenje celotne skupnosti. V njihovi družbi se prepletata preteklost in sedanjost, vsak dan pa znova dokazujejo, da je starost lahko polna energije, topline in pristnega veselja do življenja.

Jelka Graunar



Utrip kraja

O čem smo pisali v Solkanskem časopisu v 30 letih

46. številka, 1. september 2005
Kmalu mu bo 100 let – solkanski most *(Saša Marušič)* "Velik, pomenljiv in prav vesel praznik" – nova šola v Solkanu *(Vinko Paljk)* Brez zastojev je delovala ves vojni čas – partizanska kurirska zveza preko Soče *(Tomaž Marušič)* So se skrili – pot "Štramac" *(Begunstvo Bruk ob Litvi; Kaja Širok)* Vsaka nedelja je koncert – solkanski cerkveni pevski zbor *(Ana Zavrtanik Ugrin)* "Zdaj grem tja, kjer bom plaval z ribami" – Marjo Vuga, Ivan Vuga *(intervju: Katarina Vuga)* Naš sosed z železno voljo – Joško Bašin *(Ana Zavrtanik Ugrin)* Spet smo pobajali – DU *(Jožef Biteznik)* Odnesle medankam pokal – balinanje *(predsednik društva)* Deseta obletnica ženskega balinanja – Balinarska sekcija DU Solkan Beli olimpijski krogi na koleščkih *(Roman Anzeljc)* Urška Anzeljc gre na evropsko prvenstvo *(Roman Anzeljc)* Se kopajo "kajakašijo", valjajo po mivki… *(Tereza Tomažič)*

47. številka, 22. december 2005
Ob krajevnem prazniku – slavnostni nastop Policijskega orkestra *(Alenka Saksida)* Priznanje je razveselilo prebivalce ul. Josipa Makuca *(Lambert Hrast; uredništvo)* Izjemen dogodek – koncert na Sveti Gori *(Maja Pavlin Klemenc)* Koncert akademskega zbora Alojz Mav *(Maja Pavlin Klemenc)* Ustvarjalka, ki riše s peskom *(Darinka Kozinc)* Prometna ureditev Trga Jožeta Srebrniča *(odbor KS za komunalne zadeve)* Kopalniški izdelki dveh Solkancev dobili nagrado *(AZU)* Livarna Gorica bo kupila filtre *(AZU)* Mladen Franko prejel pomembno državno priznanje za znanost Revizija "ustavila" CPG – spet bodo odločali, kdo bo gradil obvoznico *(Mitja Marussig)*. Nekateri režiserji si zaslužijo, da jih poslušaš *(Radoš Bolčina)*. Smo v Solkanu varni? *(Saša Marušič)* Solkanec A. Zavrtanik – ustanovitelj Gorenjke (tovarna čokolade, Lesce) *(Jernej Zavrtanik)*. Trije totalitarizmi proti Mirku Mozatiču – Droču *(Jernej Vidmar)*. Družinsko drevo, ki je nastalo z Deborino pomočjo (priimek Gorjan) *(Vinko Paljk)*. Solkanci v drugi svetovni vojni *(Albin Perko – Binči, Tomaž Marušič)*. Borisov zadnji intervju – "Očetu – moji nepreplezani gori" *(Marko)*. Spoznavanje kmečkih opravil *(Marjuča in Irena)*. Pika Nogavička bi kupovala knjige *(Vlasta Skok, knjižničarka)*. Dva dni v Prlekiji in na Kozjanskem *(Katarina Markič)*. Naslednjič smo na vrsti mi – krajevna organizacija ZB 70-letniki so skupaj obujali spomine – na otroštvo in mladost *(Štefan Cigoj)*. Milijon za bolnišnico v Šempetru *(Lucijan Jug)*. Veronika Brešar stoji na zmagovalnih stopničkah *(Katarina Markič)*. Solkanka Danijela Batagelj – svetovna prvakinja *(Marko Lazar)*. Mednarodno tekmovanje v umetnostnem kotalkanju *(Roman Anzeljc)*. Valterap: "Nočem met nič več kot to, da se sliši še moja" *(Mateja Kodermac)*. O zdravilnih in aromatičnih rastlinah … in še čem *(Anita Kušar)*. Goriščck prej an zdej *(Katarina Vuga)*. Miklavževanje 2005 *(Tereza Tomažič)*.

48. številka, 13. april 2006
Obletnice *(B. M.)*. O solkanski obvoznici *(uredništvo)*. Božični koncert *(Maja Pavlin Klemenc)*. Tudi čas ima svoje svetlobne sanje *(Jože Domark)*. Jaslice na Sveti Gori *(Darinka Kozinc)*. Pobrskaj po kašči *(Katarina Vuga)*. Olivija Bregant *(uredništvo)* Vike Nibrant – sto let *(Katarina Vuga)*. Briškola nas druži *(Biteznik Jožef)*. Ivanki Drašček v spomin *(DU Solkan)*. Pogovor z zgodovinarjem Jakobom Marušičem *(Saša Marušič)*. Nekaj kamenčkov iz bogatega mozaika (Bogdani Saksida v spomin) *(Vinko Paljk)*. Dragici Zavrtanik v spomin *(Tomaž Marušič)*. Solkanski fantje in možje kot goriški černidi (brambovci) *(Jernej Vidmar)*. Onemogli tovariš je obležal v snegu in zmrznil… *(Danijel Bašin v Rusiji, Tomaž Marušič)* Kajakaško leto 2006 *(uredništvo)*.

49. številka, 21. junij 2006
15 let samostojne Slovenije *(B. M.)*. Solkanski stoletnik – Gorazd Humar (o železnici skozi Solkan) *(B. M.)*. Novo železniško postajališče v Solkan *(Tomaž Vuga)*. Bohinjska železnica – poudarki iz preteklosti kot kažipot za prihodnost *(Matjaž Marušič)*. Solkanski most na poštnih znamkah (iz zbirke Jordana Boltarja) Štirikrat "S": Sveta Gora – Sabotin – Solkanski most – Soča *(Petra Zavrtanik)*. Drobtinice življenja iz "kažela" ob progi Solkan–Plave *(Petra Zavrtanik)*. Pogovor z Viljemom Zavrtanikom *(Saša Marušič)*. Sabotinski napis v slovenski književnosti *(Saša Vuga)*. Pohod od Titovih obeležjih od Branika do Sabotina *(krajevni odbor ZB, Petra Zavrtanik)*. Sabotinski Sizif *(Petra Zavrtanik)*. Solkanci v drugi svetovni vojni (3) *(Tomaž Marušič)*. Ivo Bratuž (Spal sem skupaj z ukrajinskimi partizani…) *(Tomaž Marušič)* Dušan Petelin (1923–2006) *(Tomaž Marušič)*. Lucijanu Vugi *(uredništvo)*. Milki Biteznik v slovo *(Zdravko Bašin)*. Petkrat "naj" – vprašanja brez odgovora *(Petra Zavrtanik)*. Solkanski župnik se poteguje za novega učitelja (2) *(Vinko Paljk)*. Pred svetovnim mladinskim prvenstvom v kajaku Solkan 2006 *(uredništvo)*. Kajak klub Soške elektrarne *(Stanislav Jablanšček)*. Fotografije: šola za podčastnike v Postojni, pohod treh mostov, veselo druženje v Solkanu *(uredništvo)* Čestitke Ani Zavrtanik Ugrin – zaključek študija novinarstva in italijanščine na univ. Lj. Srebrna solkanska kitaristka – Vita Krivec *(uredništvo)*.

50. številka, 31. avgust 2006
Petdeseta številka. Branko Marušič. Bil je čas, ko je nekaj v zraku »vrelo« (Ob 65. obletnici ustanovitve odbora OF v Solkanu). Tomaž Marušič. Slavčki slavčku v čast. Olga Srebrnič. Pesem pod lipo. Martina Trampuž. Solkanci v drugi svetovni vojni (4 in 5). Tomaž Marušič. K nam vsi radi pridejo (Pogovor z Brankom Brezigarjem). Ana Zavrtanik Ugrin. Ko smo bili zbrani ob kamnitem velikanu ob Soči (Solkanski most – 100 let). Nov prireditveni prostor v Solkanu. Tomaž Vuga. »Dajmo, fantje in punce, na plan!« (Pogovor z Miranom Brumatom). Alenka Saksida. Solkanski železničarji – mizarji. Tatjana Marušič. Solkanski župnik se poteguje za novega učitelja. Vinko Paljk. Še tretji Žbogar v Sloveniji. Vinko Paljk. Začetek projekta Comenius. Prispevek pripravili: Viljenka Šavli, Metka Miljavec – koordinatorka in likovna snovalka projekta. Pogled z mosta na most (OŠ Solkan). Mentorica Metka Miljavec. Na šaldu šutasta meja, ki pərə ldjəh ni ostala u ljəpəm spomini. Katarina Vuga.

51. številka, 22. december 2006
Obeta se še ena odmevna razstava (Društvo RIRDS). Borut Trosar. V Solkanu se vedno nekaj dogaja (A. S.). Slavnostna beseda ob krajevnem prazniku – dr. Vasja Klavora. Govor. Žar mladostne virtuoznosti se je zlival po baziliki. Maja Pavlin Klemenc. Univerza je pravi generator razvoja (Intervju s Francem Marušičem). Saša Marušič. Vsi »Brj žgarji« prvič skupaj. B. B. Solkanci v drugi svetovni vojni (6) (Rihard Komel). Tomaž Marušič. Letos je bilo nekaj obletnic tudi v župniji. Vinko Paljk. Solkanski župnik se poteguje za novega učitelja (4). Vinko Paljk. Varda – Warda. Jernej Zavrtanik. Zakaj lipe cvetijo šele pomladi. M. T. Črna pika. Uredništvo. Izlet v Črno goro. Uredništvo. Predstavitev knjige in drugi dogodki. Jožef Biteznik. Tehnični dan ob visoki obletnici šole. Mojca Milone. Se v solkanski osnovni šoli kalijo bodoče pisateljice? Uredništvo. Bazne postaje mobilne telefonije v Solkanu – kaj je novega. Maja Pavlin Klemenc. 65. obletnica ustanovitve OF v Solkanu. V. B. Srebrničeva slika Triglava. Uredništvo. Pesem Solkanska. Uredništvo. Na Placi. Katarina Vuga.

52. številka, 4. april 2007
Kdor čaka, dočaka (Obvoznica). Srečko Knez. Premajhna dvorana za vse željne kulture. Olga Srebrnič. Z glasbo v božični čas. Aleksandra Remiaš. Sveta družina v solkanski noši (Prve jaslice na Sv. Gori). p. Bernard Gališnik. Likovniki in pesniki kamnitemu velikanu v čast. Uredništvo. Poročilo komisije za ekologijo. Franko Ruta. Plošča na Bensovi hiši kot spomin na velik dogodek. Tomaž Marušič. Prenos 400 ranjencev na Notranjsko in od tam v Belo krajino. Obležali so na poti. Oba članka: Tomaž Marušič. Za promocijo humanistike. K. Š. Sabotin kot učna ura zgodovine. Jaka Marušič. Rimska boginja Diana na gemi, najdeni v Solkanu. Jernej Zavrtanik. Za vse večne čase (Sv. Gora od leta 1906). br. Stane Zore. Pomlad je tudi poletje, pozimi in jeseni. Marija Jakin. Dolga vožnja z vlakom iz Ljubljane do Solkana. Marija Jakin. Istra je lepa v vseh letnih časih. Marta Biteznik. Od prvošolčka do ravnatelja. Marijan Kogoj. Srebrničeva slika Triglava. Katarina Vuga. Na obisku pri škofu. Vinko Paljk. Mateju v slovo. (V.) Umrl je Milivoj Bratina – Vojko. (V. B.) Umrla je Leštica Srebrnič. Uredništvo. O žabji kraj, nekoč stari kmečki raj. J. C. Kapelica Svete Trojice pri Lužniku – olje. Albin Perko – Binči. Povejte tudi vi. Ana Zavrtanik Ugrin.

53. številka, 21. junij 2007
S polno paro naprej. Miha Ravnik. Nova lokacija turističnih aktivnosti. Uredništvo. Turistično društvo deluje na dolgi rok. Člani TD Solkan. Poročilo komisije za stike z zamejstvom. Branko Belingar. Veliko je dajala, veliko dobila (102. rojstni dan gospe Marije Kocijančič). Ljuba Jug Markič. Rotary klub Solkan – Siliganum. Pavel Gentilini Komel. »Kot minister sem nastopal strokovno, apolitično … No, dvakrat nisem. In takrat sem kiksnil.« Boris Ugrin. Slovo od Santine Humar, rojene Morandini. Marta Gregočič Rožič. »Dej šm rkuc, ki tol'ko gl daš tistu kartu, sa s samo tri cj st po cj li Jugoslaviji!« (60 let Pintaršpeda). J. C. Solkansko pokopališče. Petra Zavrtanik. Dan spomina na žrtve fašizma. Boris Nemec. Ne prikazujmo zgodovine enostransko. Aldo Vuga. Kuštrinova nevesta iz Šolske ulice 4. Tomaž Marušič. Miloš Forčič – solkanski zet pri Mozetičevih s Prvomajske. Tomaž Marušič. Stoji učilnica zidana (150-letnica OŠ Solkan). Nada Majcen. Otroška ustvarjalnost ne pozna meja. Erika Grosar. MAJ – projekt o medkulturnosti, avtentičnem učenju in jezikih. Viljenka Šavli. Zgodovina atletike – teorija in praksa. Viljenka Šavli. Ko bom velik, bom policaj. (E. G.) Na isti dan smo praznovali. Dorica Golob. Letni občni zbor društva upokojencev. Marta Biteznik. Obiskala nas je bivša solkanska učiteljica (Breda Nanut). Učiteljice 1. r. VIII. meddruštvena brišKolada. Predavanja o Vatikanu in Rimu. Razstava gospe Ane Kerševan in razstava Mandal – akril na platnu. Vsi štirje članki: uredništvo. Rim, večno mesto … učitelj življenja. Zofija Nanut. Zmagoslavje na regijskih igrah upokojencev v Kobaridu. Jože Biteznik. Spomini na Kontradu. Katarina Vuga. Povejte tudi vi! Ana Zavrtanik Ugrin.

Andrej Černe

Razstava

Ljubezen in hrepenenje po večnosti



Klement Jug



Milka Urbančič

Novi razstavni projekt Goriškega muzeja o solkanskem rojaku dr. Klementu Jugu je umeščen v Vilo Bartolomei nekaj deset metrov oddaljeno od njegove rojstne hiše v žabjem kraju. Razstava želi ponuditi vpogled v etično, načelno in tragično osebnost alpinista in filozofa Klementa Juga skozi odlomke njegovih pisem in razglednic svojemu dekletu Milki Urbančič. Zapuščino je pred desetletji za muzej pridobil letos preminuli dolgoletni direktor Goriškega muzeja dr. Branko Marušič (1938–2026), ki nastopa tudi v dokumentarnem filmu o Klementu Jugu iz leta 2006 in si ga lahko ogledate na razstavi.

Goriški muzej se tako poklanja dvema osebnostima, ki sta pomembno zaznamovala naš prostor. Projekt je nastal v koprodukciji z Narodno in univerzitetno knjižnico (NUK) in Pokrajinskim arhivom v Novi Gorici (PANG).

Alpinist in filozof Klement Jug (1898–1924) se je rodil v Solkanu in pripada generaciji, ki je v mladosti doživela prvo svetovno vojno in spremembe po njej, dve obdobji, ki sta delovali s povsem različno dinamiko. Na to se mi zdi pomembno opozoriti saj poskušam na Klementovo in življenje njegovih sodobnikov gledati tudi skozi perspektivo teh sprememb, še posebej skozi zarezo med obema „časoma", prvo svetovno vojno.

Ko je 23. maja 1915 Italija napovedala vojno Avstro-Ogrski, Klement še ni imel sedemnajst let. V Gorici je dokončal četrti letnik Cesarsko kraljeve državne gimnazije. Šolanje je nadaljeval v Ljubljani, medtem ko so ostali člani družine ostali še v Solkanu, saj izstrelki italijanskih granat še niso bili tako pogosti. Skozi Klementove dnevniške zapise se čuti stisko, ki jo je preživljal, saj ga okolica v težkih vojnih razmerah dojema kot njej sovražnega in nepotrebnega. Tukaj najbrž tiči njegov odnos do Ljubljane in njenih meščanov v nasprotju s po njegovem bolj preprostim, a tudi zdravim okoljem ob Soči v rodnem Solkanu. V dnevniku zapiše: »*šel bi bil v Ljubljanico, da ni bila voda tako umazana, tako sem si pa želel Soče, domače ljubezni in vsa Ljubljana se mi ni zdela vredna moje žrtve.*«

12. februarja 1917 je predčasno končal šesti razred gimnazije, nato pa takoj odšel k vojakom, kot enoletni prostovoljec prostak (ter pozneje desetnik) pri 27. deželnobrambnem pešpolku. Osmi letnik realne državne gimnazije je uspešno zaključil 5. julija 1919. Mogoče še najbolje opiše tisti čas in vzdušje hrbtna stran spričevala, kamor je Klement dan po maturi nalepil dve znamki, takrat že ne več obstoječe Države SHS, ki upodabljata moškega, ki se je osvobodil okov.[1] Klement je čez pripisal: „*V svobodi*". Vendar je bil državljan Kraljevine Italije, saj je bilo Avstrijsko Primorje po londonskem sporazumu iz leta 1915 dodeljeno Kraljevini Italiji. Odločil se je, da bo svoj študij nadaljeval v Ljubljani. Vpisal je filozofijo in naravoslovje.

Med vojno se je izoblikoval, odrasel, vendar je ta pustila v njem tudi dvom v človeka in človeštvo. Posledično tudi v samega sebe in svojo vlogo v svetu. Hotel je služiti narodu. A kateremu narodu? To ni bila več tista idealistična predstava iz časov goriške gimnazije. Izkušnja begunca na domačih tleh je še preveč živa in grenka. Sedaj je spet neke vrste begunec v lastni domovini, saj mora, če želi priti iz Solkana v Ljubljano, prečkati državno mejo, ki je odrezala približno četrtino slovenskega nacionalnega ozemlja.

21- letni mladenič je hlastno iskal Arhimedovo točko, s pomočjo katere bi razumel svet in sebe. Našel je gore.

V gore ga je prvič popeljal njegov univerzitetni sošolec in prijatelj Zorko Jelinčič, ki je kasneje postal eden izmed voditeljev slovenske ilegalne antifašistične organizacije TIGR. Leto 1922 je bilo za njegovo planinsko kariero prelomno. Januarja je opravil zimsko turo na Grintovec, ki jo je kasneje tudi opisal in poslal uredniku Planinskega vestnika. To je bil začetek njegovega planinskega pisanja ali bolje: vzgajanja. Isto leto se je včlanil tudi v Turistovski klub Skala. Klub so ustanovili drzni mladeniči, ki jim ni ugajala okostenelost že uveljavljene SPD[2], ki se je v tistem času ukvarjala predvsem z upravnimi in gospodarskimi zadevami. Njegovi opisi planinskih tur v Planinskem vestniku so postali, predvsem med mladimi, izjemno brani. Skozi te spise se je ob opisovanju tur, ki so v poletju 1923 postale vedno bolj zahtevne, izkristaliziral njegov odnos do udejstvovanja v gorah. Kot na drugih področjih tudi tukaj ni poznal kompromisov in umika. če se za nekaj odločiš, moraš to tudi izpeljati. Drznost, obvladovanje samega sebe in telesno utrjevanje, vse to naj bi imelo izredno vzgojno silo. Vse skupaj pa je vodila njegova volja, ki je bila volja do zmage, prvenstva.

Plezal je praktično samo dve sezoni: poleti leta 1923 in poleti leta 1924 do nesreče v Severni triglavski steni 11. avgusta 1924. V tem času je plezal sam ali pa s tovariši Skalaši, ki so bili večinoma še mlajši od njega in jim je postal vzor.

Med prvomajskimi počitnicami leta 1921 je Jug začel ljubezensko zvezo z učiteljico Milko Urbančič. Ker sta kasneje živela na različnih krajih, sta si začela dopisovati, vseh pisem pa je do Jugove smrti leta 1924 več kot 700. Ona je bila leta 1921 učiteljica v Šempetru pri Gorici in ni si težko predstavljati, kako jo je prvič zagledal ob študijskih počitnicah in se zagledal v njene „sanjave oči". Milka je bila izbranka, ki je bila edina vredna pojmovanja ljubezni, kot jo je razvil v svoji etiki. Kmalu zatem ji je zapisal: »*Planine so kakor ženske: ne moreš jih vzljubiti, če pri njih ne najdeš odpora. Šele ko jih ukloniš, ti postanejo drage in tem bolj drage, čim več žrtev so zahtevale od tebe … In ko jim enkrat prek vseh ovir zavladaš s svojo poš-*



Klementova razglednica bratu Antonu s podobo Triglava

teno in krepko voljo, se ti zazdi, kakor da so tudi one tebe vzljubile in da zaupajo tvoji odgovorni samozavesti.«

V nekem smislu torej projekt, ki pa mu je zaradi svoje utopičnosti in neomajnosti spodletel. Maja 1924 jo je namreč obiskal na Otlici, kjer je službovala kot učiteljica, kjer jo je našel v vaški gostilni v družbi karabinjerjev in učitelja. Zakaj ga je, nam danes tako nedolžen pripetljaj na Otlici, tako vrgel s tira? Zbodlo ga je v ponos dejstvo, da se njegovo dekle druži z Italijani, še več, z vojaki Italijani – karabinjerji in učitelji – ki so kot predstavniki tuje oblasti ne samo osvajali in zidali po vrhovih (slovenskih) primorskih hribov, ampak osvajali tudi njihova (slovenska) dekleta. V tem času se je fašistični pritisk izjemno zaostroval in preko t. i. Gentilejeve reforme se je to pri slovenski skupnosti najbolj odražalo prav v osnovnem šolstvu, na področju, kjer je delala Milka.

In čeprav tega ni želel, je bil sedaj na točki, kjer je bil že ob vstopu na univerzo: »*Zvezde se utrinjajo in blato jih požira*«, je zapisal v pismu Milki. S to razliko, da je imel sedaj izdelan koncept materialne etike. Zato ni mogel in ni hotel popustiti za nobeno ceno. Preprosto *moral je* iti pa začrtani poti naprej. Mnogi sodobniki so domnevali, da je v Severni triglavski steni nekaj mesecev kasneje storil samomor, vendar vsa njegova dejanja pred smrtjo pričajo o nasprotnem.

16. julija 1924 je zadnjič ilegalno prestopil mejo med Kraljevino Italijo in Kraljevino SHS. Še istega dne je bil v Aljaževem domu. Njegovi zadnji planinski zapiski in pisma nam kažejo veliko odločnost s katero se je lotil novih podvigov, ki so bili še zahtevnejši in nevarnejši kot leto poprej. Pisal je raz-

Razstava



Klementova razglednica bratu Antonu
Hrani Pokrajinski arhiv v Novi Gorici

glednice svojim plezalskim tovarišem in jih po vojaško razporejal, kdo in kateri dan bo plezal z njim.

11. avgusta se je smrtno ponesrečil, medtem ko je sam *»iskal v Triglavski steni zveze od poti čez Prag na desno v silnih strminah do Bambergove poti.«* Po stometrskem padcu je bil na mestu mrtev.

Klement Jug je bil pokopan 17. avgusta 1924 na Dovjem pri Mojstrani na majhnem vaškem pokopališču. Župnik na Dovjem Jakob Aljaž, je v mrliški list v predalček vzrok smrti zapisal: *»padel 100 metrov v Triglavski severni steni in se ubil, mrtev najden 15. 8. od tovarišev Skalašev, akademikov in orožnikov.«*[3] Kaj si je dovški župnik, simbol in starosta slovenskega planinstva, mislil o Klementu, njegovih plezalskih podvigih in mlajši generaciji alpinistov, o tem še najbolje priča odlomek iz časopisnega članka, ki ga je napisal isti dan, ko so našli Klementa in ga je poslal časopisu Slovenec: »*Podpisani pristavim svoje osebno mnenje: ‚Omne nimium nocet' – ne pretiravati – vse kar je prav. To naj bi veljalo tudi pri turistiki. «*[4]

Profesor France Veber, najboljši prijatelj in sošolec Zorko Jelinčič ter univerzitetni kolega Vladimir Bartol so pri posredovanju Klementovega izročila, vsaj v začetnem obdobju, igrali največje vloge. Vsak s svojega zornega kota: Veber kot učitelj – znanstvenik, Bartol kot sošolec – zavistni občudovalec in Jelinčič predvsem kot žalujoči prijatelj, planinec, antifašist. Prav oni so nam oblikovali podobo, ki jo imamo danes o njem. Ta podoba pa je na mnogih mestih ogledalo njihovih osebnosti in življenj in ne Klementovega življenja in mišljenja: Veber spodbudi imaginarij Klementa filozofa, Jelinčič mit Klementa antifašista, Bartol v svojih novelah mit skrivnostnega demoničnega preizkuševalca volje.

Vendar se je po mojem mnenju tragiki življenja (in smrti) Klementa Juga še najbolj približal primorski pisatelj Alojz Rebula: *»Da, Resnico in žensko, oboje z veliko začetnico, oboje je iskalo mlado srce, dokler na koncu prevarano ni zavpilo kakor človek, ki naleti na mrtveca! […] Le samotni krokarji bodo zaznali zamahe rok v praznini in tiho padanje telesa in udarec v vlažno globel in spet izravnano tišino …«*

Dr. Marko Klavora

[1] „Verigar", redna poštna znamka Države SHS, izšla 1919. Podobo sužnja, ki trga verige je zasnoval Ivan Vavpotič in izraža občutenje velike večine Slovencev ob prehodu iz avstro-ogrske monarhije v Državo SHS in mesec dni kasneje v Kraljevino SHS.
[2] Slovensko planinsko društvo, op. a.
[3] PANG, ZKJ, Klement Jug, mrliški list.
[4] Jakob Aljaž, *Tretja letošnja nesreča na Triglavu,* Slovenec, 16. 8. 1924.







Otvoritev razstave o Klementu Jugu.
Katarina Brešan



Osnovna šola Solkan

Dan zlatih knjig





Prvošolci so danes zakorakali v novo bralno leto – in to čisto zares s knjigo v rokah! Ob dnevu zlatih knjig, ki ga praznujemo 17. septembra, so v Solkanu, Grgarju in na Trnovem spoznali letošnjo darilno slikanico, ki jih bo spremljala na njihovih prvih bralnih dogodivščinah. Ta poseben dan je povezan z rojstvom in smrtjo slovenskega pisatelja Franceta Bevka, zato je tudi lepa priložnost, da se spomnimo njegovega ustvarjanja in pomena knjig ter branja.

Za prvošolce je bil dan še posebej slovesen, saj jih je obiskala šolska knjižničarka ter jim predstavila letošnjo darilno slikanico *Stric pes*, ki jo je napisala pisateljica Mateja Gomboc, ilustrirala pa Manca Krošelj. Knjigo je prvošolcem podarilo Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS. Tako je vsak otrok prejel svojo knjigo, ki ga bo spremljala pri prvih bralnih dogodivščinah.

Stric pes prinaša več zgodb o dečku Lanu in njegovem psu Maku. Njuno prijateljstvo, skupne dogodivščine in doživetja bodo tako za nekaj časa postali del bralnega vsakdana naših prvošolcev.

Ker so otroci šele na začetku svoje bralne poti in se še učijo samostojnega branja, bodo knjigo postopoma odnašali domov. Tam jim jo bodo prebirali starši, skupaj si bodo ogledovali ilustracije, se pogovarjali o prebranem ter odkrivali, kam vse jih lahko popelje zgodba.

Prav skupno branje ima v družini posebno mesto. V obdobju, ko otrok še ne bere samostojno, mu odrasli s svojim glasom približajo knjižni jezik in mu pomagajo odkrivati čar knjig. Ob poslušanju zgodb otroci bogatijo besedni zaklad, razvijajo domišljijo, širijo svoje razumevanje sveta in se učijo izražati misli ter občutke. Še pomembneje pa je, da skupno branje ustvarja prijetne trenutke bližine in povezanosti. Čas, namenjen knjigi, je zato hkrati tudi čas, namenjen drug drugemu.

Na srečanju so prvošolce spremljali tudi njihovi plišasti kužki. Njihovi mali pasji prijatelji bodo odslej njihovi bralni sopotniki, tako kot je Mak Lanov sopotnik v zgodbah. Morda bodo prav plišasti kužki poslušali prve prebrane besede, pomagali pri premagovanju kakšne težje besede in skupaj z otroki doživljali nove knjižne dogodivščine.

Dan zlatih knjig je tako postal lep uvod v novo bralno leto. želimo si, da bi prvošolci knjige vzljubili kot svoje prijateljice, jih z veseljem jemali v roke ter v njih našli veliko zanimivih zgodb, junakov, smeha, domišljije in novih spoznanj.

Naj bo njihova prva bralna pot dolga in raznolika, polna lepih zgodb in prijetnih trenutkov ob knjigi!

Tina Skok, šolska knjižničarka

eTwinning

Naša šola je že tretje leto nosilka naziva eTwinning šola. Za naše dobro delo in uspešno izveden projekt PRAVLJICE & UMETNOST (A Fairy Tale & ART), za katerega smo prejeli tudi nagradi Nacionalni znak kakovosti in Evropski znak kakovosti, ki sta pogoj za kandidaturo za naziv eTwinning šole, smo bili povabljeni na strokovni obisk v Bruselj. Iz vse Slovenije je to čast prejelo le nekaj predstavnikov različnih zavodov, od predšolskega izobraževanja do izobraževanja odraslih. Iz naše šole sem se obiska udeležila učiteljica Špela Frank. V projektu sodelujem pod vodstvom glavne koordinatorke, učiteljice Erike Grosar.

V ponedeljek, 29. junija 2026, smo v zgodnjih jutranjih urah iz Ljubljane odleteli proti Bruslju. Po uvodni predstavitvi predstavnikov Cmepiusa ter predstavnikov različnih izobraževalnih zavodov in njihovih uspešno izvedenih ter nagrajenih projektov smo imeli prvi voden ogled Hiše evropske zgodovine. Ogled je trajal dobri dve uri, kar nam je omogočilo, da smo podrobneje spoznali zgodovinska dejstva ter vzroke, zaradi katerih se je oblikovala današnja evropska vizija. Ogled nas je spodbudil k razmisleku o evropski prihodnosti.



Drugi dan smo namenili podrobnejšemu spoznavanju »srca Evrope«, torej tako imenovane evropske četrti. Na sedežu Evropske komisije smo se udeležili dveh strokovnih izobraževanj, »Spodbujanje raznolikosti, enakosti in vključevanja v izobraževanju« ter »Digitalizacija v izobraževanju«, kjer smo se podrobneje seznanili z najnovejšimi smernicami, ki se bodo neposredno ali posredno uresničevale v našem šolskem sistemu. Po kosilu je sledil voden ogled Evropskega parlamenta, kjer smo imeli priložnost podrobneje spoznati njegovo delovanje, se seznaniti z zanimivimi dejstvi ter dobiti vpogled v delovni dan evropskega poslanca. Z multimedijskim vodnikom smo izvedeli, kako se je razvilo evropsko sodelovanje in kako se poslanci Evropskega parlamenta spopri-jemajo z izzivi današnjega časa. Po ogledu parka Cinquantenaire smo se odpravili v hotel.

Tretji dan smo namenili ogledu interaktivne razstave Experience Europe, ki je namenjena tudi mlajšim skupinam. Dobili smo vpogled v delovanje Evropske komisije, aktualne projekte Evropske unije ter možnost virtualnega srečanja s predsednico Evropske komisije. Ogledali smo si tudi zabavne igre in dejavnosti, ki so namenjene ljudem vseh starosti.

Iz Bruslja sem se vrnila polna vtisov, novih doživetij, novih prijateljstev ter novih partnerstev za prihodnje projekte. Hvaležna sem koordinatorki projekta, učiteljici Eriki Grosar, ki si že vrsto let uspešno prizadeva za prepoznavnost naše šole na področju mednarodnih projektov in sodelovanja.

Špela Frank





Sladek vstop v novo obdobje za prvošolčke 1. A in 1. B razreda

Osnovna šola Solkan

Knjigobežnice

V bližini vrtca in šole v Solkanu, Grgarju in na Trnovem smo postavili knjigobežnice, ki so namenjene izmenjavi knjig in spodbujanju branja. Knjigobežnice je izdelal in nam podaril mizar Srečko Kolenc s.p. - Mizko, za kar se mu iskreno zahvaljujemo. S svojo gesto je pomembno prispeval k spodbujanju bralne kulture.

Ob otvoritvi knjigobežnic so se zbrali otroci iz vrtca in šole. Pomočnica ravnateljice za vrtec jih je nagovorila ter jim predstavila pobudo za postavitev knjigobežnic, njihov namen in način uporabe. Otroci so spoznali, da si lahko iz knjigobežnice izberejo knjigo, jo odnesejo domov, preberejo in nato vrnejo ali pa jo zamenjajo z drugo knjigo. Tudi sami lahko prinesejo knjigo, ki so jo že prebrali in jo tako ponudijo naprej drugim bralcem.

Šolska knjižničarka je otrokom prebrala zgodbo Čudežna moč knjige. Ob zgodbi so se pogovarjali o tem, kaj vse nam knjige ponujajo, kako nas lahko popeljejo v različne svetove ter koliko zanimivega lahko odkrijemo z branjem.

Otroci so bili povabljeni, da knjigobežnice uporabljajo, si izberejo knjigo zase in tudi sami prispevajo kakšno knjigo. Tako bodo knjige lahko potovale od bralca do bralca, z njimi pa se bo širila tudi njihova čudežna moč.

Ob koncu druženja je vsak otrok prejel knjižno kazalo, ki ga bo lahko uporabil pri svojem naslednjem branju.

Želimo si, da bi knjigobežnice postale prijeten kotiček za vse ljubitelje knjig, kjer bo vsaka knjiga lahko našla novega bralca in vsaka zgodba svojo pot naprej. S skrbnim ravnanjem s knjigami in knjigobežnicami bomo poskrbeli, da bodo knjigobežnice še dolgo služile svojemu namenu ter povezovale bralce v lokalnem okolju.

Tina Skok, šolska knjižničarka



Dan, poln dogodivščin

Ob dnevu slovenskega športa smo se učenci od 2. do 5. razreda odpravili na prav posebno dogodivščino – na učno pot škratji Kras v Štanjelu. Pred odhodom smo v šoli prebrali zgodbo o škratjem Krasu in treh škratih, ki so nas nato spremljali tudi na naši poti.

Dan smo začeli s hojo iz Solkana do železniške postaje v Novi Gorici, kjer smo vstopili na vlak in se odpeljali do Štanjela. Po prihodu smo si oprtali nahrbtnike in se odpravili proti začetni točki učne poti. Tam smo pomalicali in si nabrali novih moči za raziskovanje. Prijetno sončen dan je bil kot nalašč za gibanje in preživljanje časa v naravi.

Na začetku poti nas je pričakal prvi škrat, Burja, ki nam je predstavil izhodišče in začetek naše poti. Nadaljevali smo po zanimivi stezi, kjer smo



srečali škrata Ruja. Ta je naravo obarval v čudovite škrlatne barve. Na poti nas je pričakal tudi škrat Kamen, ki nam je predstavil različne oblike in zanimivosti, ki jih lahko najdemo v kamnu.



Med potjo smo reševali različne zanimive naloge, ki smo se jih z veseljem lotili. Ob hoji, opazovanju in raziskovanju smo spoznavali naravo ter se učili na nekoliko drugačen, bolj doživet način. Po krožni poti smo se odpravili še v Ferrarijev vrt, kjer smo občudovali naravne in kulturne lepote Štanjela. Nato smo si privoščili kosilo iz nahrbtnikov in si nekoliko odpočili.

čeprav smo bili ob koncu poti že nekoliko utrujeni, smo bili zadovoljni in polni lepih vtisov. Pred odhodom domov smo v Štanjelu skupaj počakali na vlak. čakanje smo si popestrili s plesom ob pesmi »Skupaj«, ki govori o prijateljstvu, povezanosti in pomenu tega, da držimo skupaj. Ob petju in plesu smo ustvarili še en prijeten skupni spomin ter na prav poseben način sklenili naš dan.

Z vlakom smo se nato odpeljali nazaj proti Novi Gorici. Na železniški postaji so nekatere učence že pričakali starši, drugi pa smo se skupaj z učitelji peš odpravili proti Solkanu.

Preživeli smo čudovit dan, poln gibanja, druženja, raziskovanja, učenja in novih doživetij. Škratji Kras nam je pričaral veliko nasmehov, zanimivih spoznanj in nepozabnih trenutkov, ki jih bomo še dolgo nosili s seboj.

Erika Grosar



Osnovna šola Solkan

Skupaj na poti

V sredo, 23. septembra 2026, smo ob dnevu športa povezali učence Oš Solkan ter podružničnih šol v Grgarju in na Trnovem. Obuli smo pohodne čevlje, oprtali nahrbtnike in se podali na jesenski pohod na Sv. Katarino, ki jo mnogi poznajo tudi pod imenom Kekec. Pred nami je bil dan, namenjen gibanju in raziskovanju narave, predvsem pa druženju, spoznavanju in ustvarjanju novih skupnih doživetij.

Takšni dnevi imajo za našo šolsko skupnost posebno vrednost. čeprav učenci iz Solkana, Grgarja in Trnovega pouk obiskujejo v različnih šolskih okoljih, jih povezuje pripadnost isti šoli. Prav skupne dejavnosti so priložnost, da se med seboj spoznajo, navežejo stike in postopoma gradijo odnose, ki lahko prerastejo v prijateljstva. To je še posebej pomembno za učence podružničnih šol, ki se bodo v višjih razredih pridružili svojim vrstnikom v Solkanu in postali njihovi sošolci.

Pot na Sv. Katarino je minila v prijetnem vzdušju. Med hojo ni manjkalo klepeta, smeha in medsebojnega spodbujanja. Opazovali smo jesensko naravo, njene spreminjajoče se barve in drobne zanimivosti ob poti. Vzpon smo premagovali drug ob drugem in ugotavljali, da je vsaka pot nekoliko lažja, kadar jo lahko deliš z drugimi.

Na vrhu nas je čakalo prav posebno srečanje. Tam so se prvič v skupni dejavnosti srečali prvošolci vseh treh šol – iz Solkana, Grgarja in Trnovega. Po malici smo se podali na jesenski lov na zaklade, ki je bil odlična priložnost za spoznavanje skozi igro.

Pri tem ni bilo pomembno, iz katere šole kdo prihaja. Pomembno je bilo, da smo znali sodelovati, prisluhniti drug drugemu, si pomagati in se skupaj veseliti uspeha. Skozi igro so se hitro spletli prvi pogovori in nova poznanstva, začetna zadržanost pa je počasi izginila.

Morda se bo kdo čez nekaj let, ko bo sedel v skupni učilnici v Solkanu, spomnil prav tega dne. Ob njem bodo sedeli sošolci, ki jih je spoznal že kot prvošolec na pohodu, med jesenskim lovom na zaklade in ob skupnem raziskovanju narave. Takšni spomini so dragoceni, saj ustvarjajo občutek domačnosti in pripadnosti še preden se otrokom šolske poti zares združijo.

Domov smo odšli nekoliko utrujeni, a zadovoljni in polni lepih vtisov. Dan na Sv. Katarini je bil veliko več kot le športni dan. Bil je priložnost za gibanje, druženje in učenje, predvsem pa za gradnjo vezi med učenci Oš Solkan in njenih podružničnih šol.

Verjamemo, da prav takšni skupni trenutki gradijo trdnejšo in povezano šolsko skupnost. In kdo ve – morda se je na Sv. Katarini poleg jesenskih zakladov našlo tudi kakšno novo prijateljstvo.

Razredniki 1. razredov
OŠ Solkan, POŠ Grgar in Trnovo



Luka Volk



Teden otroka 2026

Za nami je Teden otroka, ki je letos potekal od 5. do 11. oktobra 2026. Letošnja rdeča nit se glasi:

»Dobro jutro, dober dan, naj te spremlja prav vsak dan.«

Ko zjutraj nekoga pozdravimo z besedama »dobro jutro«, mu podarimo veliko več kot le pozdrav. Pravzaprav mu povemo: »Opazim te. Vesel sem, da si tukaj. Želim ti lep dan.«

Zato je lepo pozdraviti prijatelja, učiteljico, vzgojiteljico, babico, soseda ali čisto neznanega človeka, ki ga srečamo. Včasih lahko prav prijazen pozdrav nekomu polepša jutro. Morda je imel slab dan, morda je bil žalosten ali pa se mu preprosto ni ljubilo nasmehniti. Naš »dobro jutro« pa je lahko majhna iskrica, ki spremeni njegov dan.

Morda je prav pozdrav naš prvi način, kako nekaj lepega podarimo naprej. Nič nas ne stane, pa vendar lahko pomeni veliko.

Na naši šoli smo vsako jutro začeli nekoliko drugače – z glasbo in plesom, saj je po šolskem zvočniku zazvenela pesem »Dobro jutro, dober dan«, kar je bil naš skupni, prijazen začetek šolskega dne.

V ponedeljek smo se družili v avli ob plesu, v sredo pa nas je povezala že dobro poznana in priljubljena Super sreda.

V petek smo šolo obarvali v barve sonca, saj smo za učence in učitelje pripravili modni izziv. Oblekli smo se v rumeno, oranžno in rdečo barvo.

V šolski telovadnici smo vsi učenci in otroci iz vrtca skupaj zaplesali na pesem »Dobro jutro, dober dan«.

Plesne korake je sestavila Ajda Semolič, ki je s svojo ustvarjalnostjo prispevala k prijetnemu in povezanemu vzdušju.



Najlepši je občutek, ko se skupaj družimo, smejimo in ustvarjamo trenutke, ki nas povezujejo. S skupnimi doživetji gradimo prijateljstva, krepimo medsebojno zaupanje in ustvarjamo varno ter spodbudno okolje, v katerem se vsak počuti sprejetega in pomembnega.

Prav v majhnih trenutkih prijaznosti, sodelovanja in iskrene povezanosti nastajajo najlepši spomini ter občutek, da skupaj pripadamo nečemu posebnemu. Posnetek plesa »Dobro jutro, dober dan« je bil predstavljen v informativni oddaji Infodrom na RTV Slovenija v petek, 9. 10. 2026, ob 16.10.

Karin Sirk in Vesna Gulin

Andrejeve anekdote

Bratski pləs

Šuligoj Dominik an Valantič Franc sta pər Autoprometi uəzila kamjon. Enkrat sta čakala u oštariji u Rožni dolini na taljanski strəni, da taljanski cariniki ocarinjə blaguə. Naenkat sta sə sporekla an začənla žugat adən



pruəti druzmu. Je ratalo navarno, da bo padu tudi kajšən punj. Kelnarca je po telefoni poklicala policiju. Kər sta bla narbolj unəta sta na uratah zaglədala dva policaja. Hitro sta sə objəla an začənla pləsat valcer, ki je glih tiskat guədu po radioti. Ən policaj jəm reče: "Voi avevate fatto baruffa, vero?" (Vidva sta sə stepla, a ne?) "Ma come noi? Non vedete che balliamo come due innamorati." (Ma kakuə midva? Ki na vidiste, da plə–šemo ku dva zaljubljenca). Policaja sta numəlo pomigala səz glavu če an sam. U tistəm sə usi druzve u gostilni səz kelnarcu urəd prasəlni u smjəh an šli h šanku še na adnu rundu. Tudi policaja sta bla vabljena, ma sta sə zaradi službə odrekla an "potola-žena", tudi onadva nasmejəna za-pustila oštariju.

Žeja

Pepi Karlinca (Leban Jože) je če an sam rad spiu kajšən kuartinč vina.



Enkrat kər sə še ni tərkaj bul'lo u škatlə od televizjə je pəršu u sukensku kavarnu, šou h šanku, sə obrnu pruəti mizəm čjər sə bli drugi gostje an sə lotu pridgat: "Səm biu pər paritizanah u gozdi: trudən, strgan, neprespən, lačən..." U tistəm sə oglasi adən od gostu u kavarni an zakrči: "Žejən!" Pepi pa: "Ja tudi žejən səm biu ən tuə še kakuə žejən, zatuə Paulinca dejmi hitro dva deci vina, ki kuartinə je poslala hudiču u rət naša nova mama Jugoslavja."

Deljenje səz rimskimi številkami

Muəj šef Stanko Drašček – Božjak sə je naštufjəru hodit u Ljubljənu na sestankə, ki jəh je sklicavala Gospo-darska zbornica, zatuə je začnu pošiljat mənə. Kər səm šou u pərvo mi je reku: "Dreja, ne sə pustit, da ti bo kajšna ljubljənska srajca solila pəmet.



če tə bo duə zafrkavu rečmu: če si ti takuə pəmetən dəj zračunat deljenje səz rimskimi številkami. Oni na vjəjə, da rimskə številkə na poznəjə nulə. Povu je še, da kər je biu pər vojakah ga je tuə za hec navadu ən taljanski alpin. če pride do tega, kar bejži h tabli an napiši.
Divisio per numeros romanos XV:III=V
Calculi experimentum: III.V= XV ən takuə naprej ...
"Vjəš", mi je reku, "kər smo bli enkrat na sestanki na zbornici v Ljubljəni, mi je računovodja slaunikovih korjər s Kopra, ki je biu tudi tičar reku: "Stanko, zdej, ki je odmor, bejži h tabli ən rastolmači Ljubənčanəm, kakuə lovimo na Primuərskəm tičə. Nariši kajšno je omelo an kakuə səz njəga skuhamo besk, kakuə nardimo biščadə. Nariši vərmən, klicarjə pod nim u čajbah..." Tuə səm med odmorəm rjəs nardu. An kər səm konču smi skora usi, ki sə ostali u dvorani zaploskali.

Povojna borba za Trst an Goricu

Po konci uəjskə smo usi ponauljeli, kar sə nam partizani prauli: "Garic je naš, Trst ni, a gvišən bo, za Fərlanija sə bama pa baril." An takuə səm sə ljəta 1953, kər sə je šlo za Trst, znejdu u Beogradi pər vojakah. Kər



smo šli na ibungə an snam sə pərbližavali kajšni əldje, je poruəčnik Martinovič zakriču: "Treči korak pjesma." An smo začənli pojet: "Druže Tito samo reci, zborno mjesto je na Rijeci. Samo nas ti pozovi, ljetit čemo ko orlovi. Ljetit čemo kao ptice iznad Trsta i Gorice. Pa opali dva tri topa, nek se strese sva Evropa."

Še adna səz šebrelj

Šebreljci, ki səz Taljanami nisə mjəli trkaj stika kukər mi, sə taljansko zastuəpli bolj slabo an sə bolj znəli njəmško. Po prvi svetouni uəjski sə



tudi šebreljə pəršlə pod Italju. Na škuadra artiljerijə je mjəla u šebreljah ibungə. No jutro je pəršu ən podoficjər u nu hišu prašat za mljəko an pozdravu gospodinju: "Buona Mattina."
"Ne, ne ni dama Martina," mu je odgovorila gospodinja.
"Mi puo vendere dell latte?"
"Ja, ja, pa late je šou. Ma uadkut ste ui gaspud, de našga Martina tək dabru paznate? Na uim pa zaki mi je buana (krota) djau?"

Andrej Černe
Ilustracije Julija Černe,
fotografiji sta narejeni s pomočjo Ul.

Izštevanke naših staršev, prenešene iz Avstro-Ogrske v Italijo

Tinčica, Minčica čjə si ti bla?
Pr teti u Šempetri.
Ki tje pa dala?
Dvjə zlati japkici.
Kam si ložla japkicə?
U skrincu səm jəh zaklenla.
Čjə je tista skrinca?
Ogenj ju je pogoru.
Čjə je tisti ogenj?
Uəda ga je pogasila.
Čjə je tista uəda?
Vouk ju je popiu.
Čjə je tisti vouk?
Sikjəra ga je ubila.
Čjə je tista sikjəra?
U grm je zletjəla.
Čje je tisti grm?
Koza ga je objəla.
Čjə je tista koza?
Vouk ju je pojou.
Čjə je tisti vouk?
Gor po stari gori ljəta,
da sə use za njim premjəta.



Pa še adna:
Din don, šjor paron,
ki si kuəsu, ki si jou?
Dva goluəbca pečena.
Čjə si jəh uzou?
Dole per fratrih,
čjə, ki velikə loncə kašə kuhajə,
čjə, ki velike hljəbcə kruha pečejə.
Je pršla stara mati,
mə je tjəla okloftati,
səm skoču čerez zid,
səm teku h mami sə skrit.

Andrej Černe

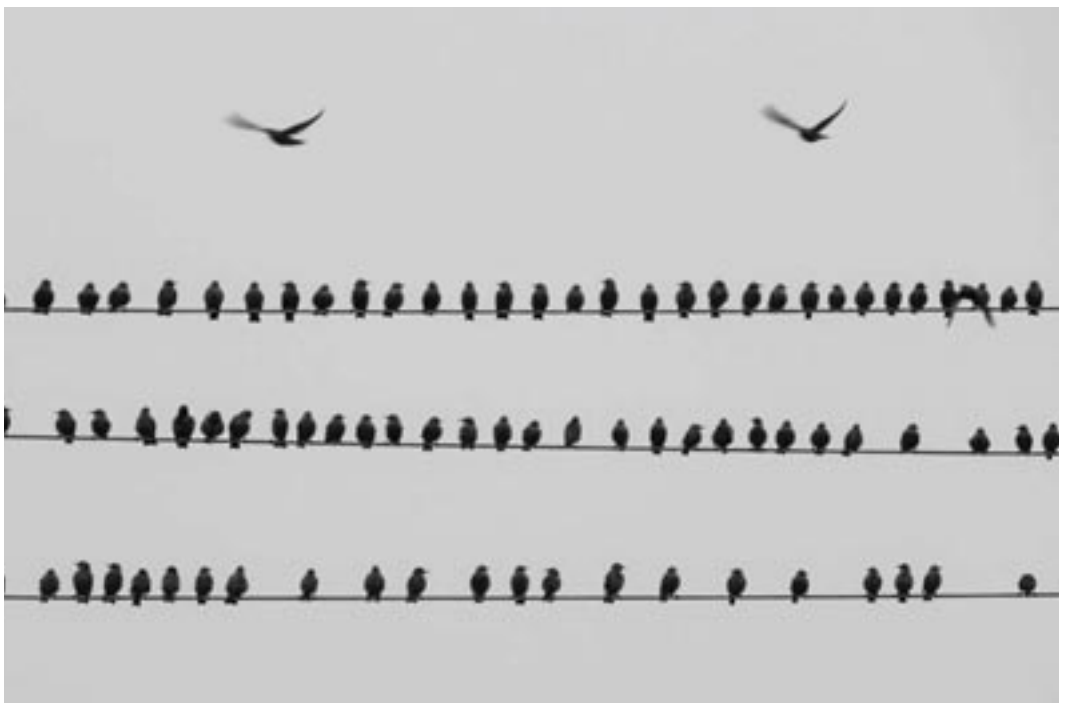


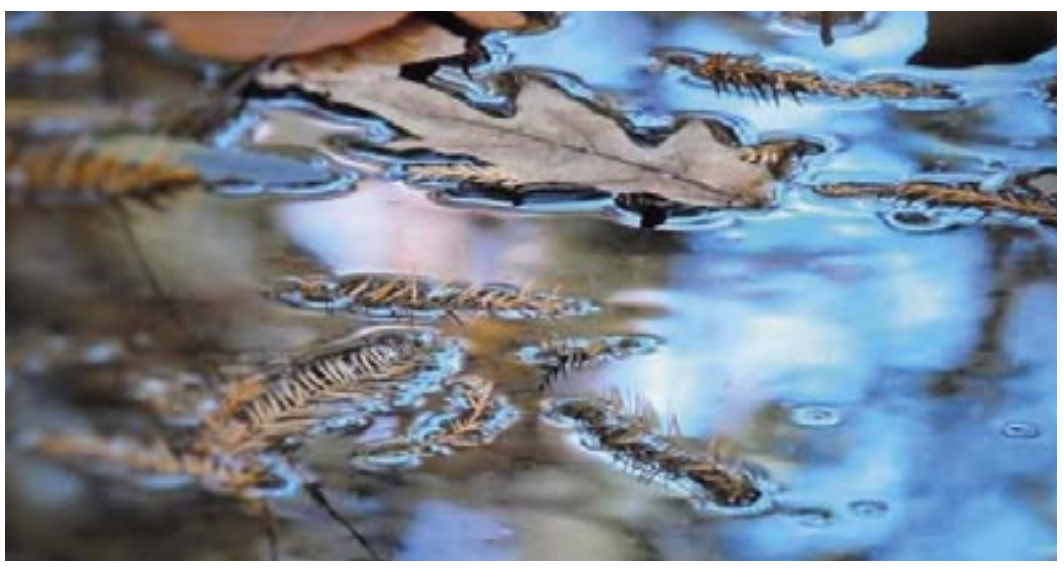
Ilustraciji Ana Zavadlav

Vilmin foto kotiček















Vilma Ninin

Spoštovane sokrajanke in sokrajani, spoštovani Sukenci!

Teden po zgodovinskem zboru krajanov je zame pravi trenutek za refleksijo. 50 let sem tako ali drugače vpleten v ta naš kraj. Ne da bi omenjal vse vzpone in padce naše občine, pretekle župane, krajevno skupnost in z vsem spoštovanjem do »neposredne demokracije«, z žalostjo ugotavljam, da nas je bilo na omenjenem zboru krajanov več kot na krajevnem prazniku. No, vsaj odkar je ta na Karavli. časov, ko smo se gnetli na parkirišču pri marketu, že dolgo ni več.

Da le ne izgubim zelene niti, kot se je ta izgubila pretekli četrtek.

Verjetno se še vsi spomnimo časov, ko so skozi Solkan vozili tovornjaki iz cele Soške doline. Takrat ob cesti ni bilo niti pločnika niti parkirišč. V vsej naši nevednosti si verjetno nismo znali predstavljati, kako lepo bi bilo, če bi bilo vse to urejeno po zgledu kakšnega drugega mesta ali kraja. Vse prošnje KS na MONG so se vedno končale z besedami »saj bo bolje, ko bo obvoznica«. Dočakali smo jo. Kmalu bo praznovala 20 let. Res je, da malo drsi, a vsaj težke tovornjake je iz kraja preusmerila drugam.

Vendar krajani s prometno ureditvijo še vedno nismo bili zadovoljni. Takratni župan Mirko Brulc je nalogo zaupal podžupanu Mateju Arčonu, seveda je bilo glavno vodilo, poleg upoštevanja prošenj KS o izgradnji pločnikov in parkirišč, varčevanje. »V Solkanu moramo zamenjati vodovodne cevi, ker so dotrajane. Ko to uredimo, bo prenova celovita,« so nam obljubili. Nam pa so ostale narisane črte, ki označujejo rob ceste, in parkirišča, ki segajo na še tiste malo urejene pločnike ob spomeniku, ter seveda slavni rdeče-beli znaki, ki voznike opominjajo, da cesta malo vijuga.

Tako so prav vsi predlogi KS vsakič končali v kdo ve katerih predalih premnogih pisarn na občini. Mi pa smo se skromno zadovoljili z nekaj parkirišči, ki vsaj nekaterim krajanom omogočajo parkirati svoj avtomobil blizu svoje hiše. Veliko starih poslovnih prostorov ob cesti je sčasoma postalo bivalnih, nekateri so si v njih ustvarili večstanovanjske enote, o varstvu kulturne dediščine starih fasad pa ni bilo nikomur mar. Še več, občina je na stare zidove dovolila umestitev prekrasnih jumbo plakatov, ki večinoma še dodatno jemljejo prostor pešcem na pločnikih. Ni pomembno, samo da imamo parkirišča (vsaj nekateri).

Vizija občine je v vseh teh mandatih segala zgolj do naslednjih volitev in nič več! Zato ne preseneča, da se je v tem času na obrobju Nove Gorice zgodila velika urbanistična sprememba. Veliko trgovsko središče skupaj s tremi stolpnicami je tok prometa ponovno preusmerilo skozi Solkan. In tukaj je moj prvi stavek tega odstavka podkrepljen z napovedjo 500 novih stanovanj na območju Majskih Poljan. Spet projekt, ki se navezuje zgolj na točko na zemljevidu. Kje pa mislite, da se bo ta množica ljudi pripeljala do svojega bivališča? Mogoče bi pa ustrezno urejen javni prevoz in kolesarjem prijazna infrastruktura marsikaj spremenila.

Ob predstavitvi projekta celovite prenove Solkana in njegove izjemne priložnosti za krajane se mi je ponovno porodil skepticizem zaradi preteklih projektov, ki so vsi končali ne vem kje. V osnovi dobre zamisli so se zaradi nesodelovanja s tu živečimi krajani spreobrnile v popolnoma osovražen projekt, ki je pripeljal do skorajšnje vstaje. Ko sem zadnjič šel na žegen, sem se ustavil pri freski v spomin tolminskim puntarjem pod nadvozom, se nasmejal in pomislil: Zgodovina se ponavlja. Res se ponavlja in to v veliki meri samo zato, ker se ne znamo pogovarjati. Znamo povedati svoje mnenje, ne znamo pa slišati in razumeti nasprotnega mnenja.

V četrtek sem med drugim slišal, da je zmagala demokracija. Oprostite, če si sam demokracijo razlagam drugače. Zame bi bil višek demokracije, da bi se na neskončno številnih srečanjih med krajani in projektanti našla rešitev, ki bi bila sprejemljiva za vse. Samo pogovor nas lahko nekam pripelje. Pri pogajanjih se največkrat zavzema stališče, kdo bo manj izgubil in ne kdo bo največ pridobil. In čeprav pogajanj in ustreznih srečanj ni bilo dovolj, smo zaenkrat izgubili vsi.

Na zboru nas je bilo skoraj 400. To je ogromno. Vendar zgolj za primerjavo: vsak izmed prisotnih bi se moral 30-krat peljati skozi Solkan, da bi prikazali vsakodnevno prometno obremenitev kraja. Si predstavljate? če občini in KS tu očitam pomanjkanje dialoga, sem ravno tako kritičen do civilne iniciative, ki se poleg ohranjanja parkirišč ni poglobila v problematiko ostalih udeležencev v prometu in predvsem v zmanjšanje prometa skozi kraj, ki bo v prihodnje brez takšnih ali drugačnih ukrepov gotovo še hujši.

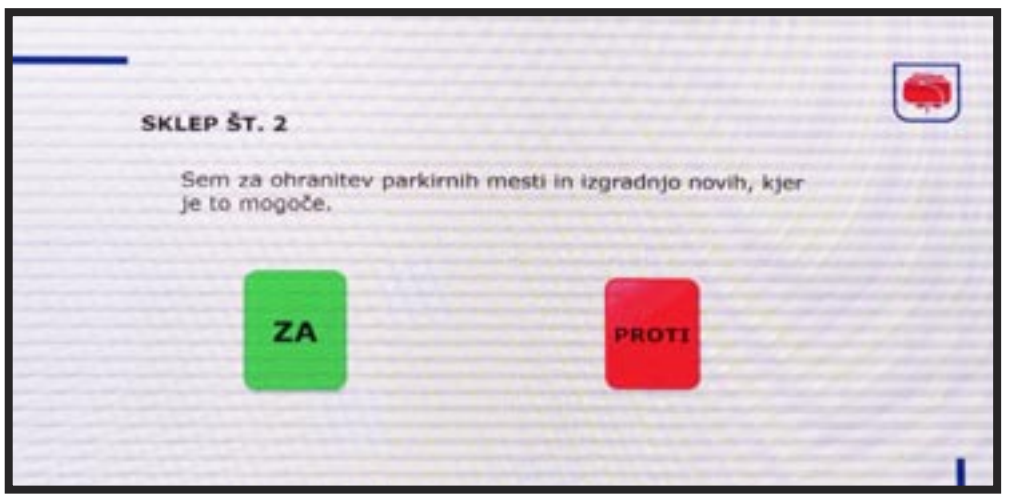
Ob vsem tem naj napišem, da nad odločitvijo nisem presenečen. Žalosten sem, ker je omenjeni zbor nas krajane razdvojil, čeprav sem prepričan, da si vsi želimo isto. Spoštovani župan in KS, lepo vas prosim, umaknite tranzitni promet iz našega kraja!

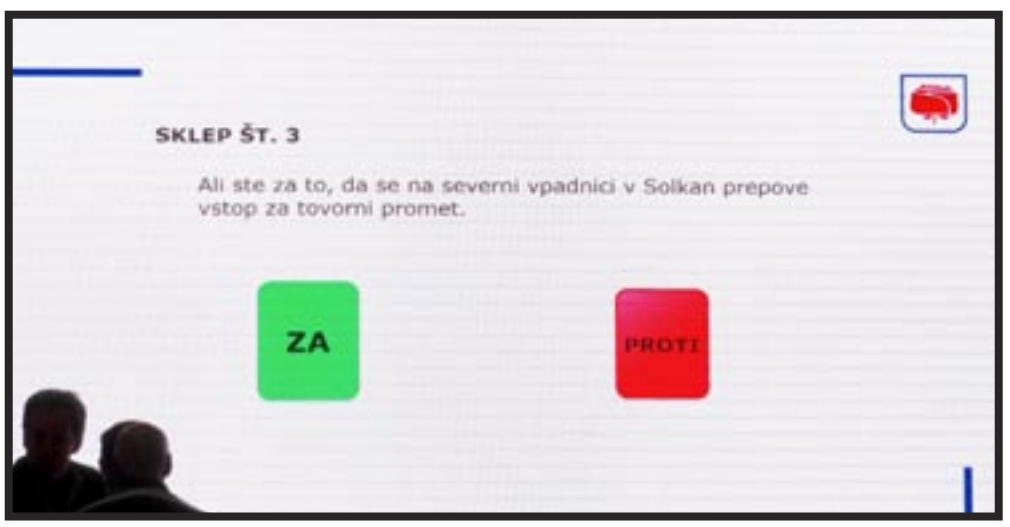
V članku namenoma ne omenjam območja šolske ulice, saj je tamkajšnja težava s šolskim okoliščem bolj delikatna.

Ob prihajajoči prenovi pa samo upamo, da bo le premer cevi ustrezen.

Uroš Komel









Izpod peresa

Solkanske karaoke

Četrtkov prvi oktober je bil poseben dan. Solkanci so nestrpno pričakovali, da bo na kotalkarski ploščadi velika prireditev, celo vabila po pošti smo vsi prejeli. Ne zgodi se pogosto, da mestne oblasti vabijo množice na shod z zabavo in tombolo z visokimi dobitki.

Pa se je res zgodilo. Mestna občina si je sposodila velik ekran, s posebnim prevozom so ga pripeljali iz Ajdovščine. Očitno je tam večkrat v uporabi, saj njihov nogometni klub igra v 2. slovenski nogometni ligi, NK Gorica pa v zadnji, »žnj«-ligi. Najeli so tudi dobro ozvočenje, da ne bi ogreta grla privržencev preglasila gorečo deklamacijo najavljenih in spontanih besednih avtorjev.

Še preden je sonce zašlo, je množica navijačev zasedla tribune in zasilne gasilske klopi na robu plesišča. Obetala se je vrhunska zabavna prireditev, saj je bilo na shodu več kot deset odstotkov vseh Solkancev. To se še nikdar ni zgodilo na nobeni kulturni prireditvi, projekciji filma ali proslavi.

Dolga vrsta se je vila ob ograji, da bi prejeli zelene in rdeče žigosane listke s številkami od 1 do 3. Za pozne in oklevajoče je zmanjkalo originalnih stavnih lističev in žalostno so se morali zadovoljiti z manjšimi, belimi srečkami. Pred uradnim začetkom so vsi nestrpno mahali z barvnimi apoeni. Tehnik je položil brezžične mikrofone na mize organizatorja in kontrolne komisije ter preizkusil delovanje. Na led zaslonu z bleščavo svetilnostjo se



je končno prikazal naslov: Urbanistična prometna prenova ulic Solkana. Med obiskovalci se je zaiskrilo, češ, to bo težka naloga za udeležence, in radovedno so spraševali bližnje ob sebi, le komu bo sosed namenil svoj glas.

In začelo se je. Župan je bil v vlogi moderatorja, nanizal je pravila igre in povabil sodelavca iz občinskih strokovnih služb, da na kratko razloži vsebinske in oblikovne smernice prometnih vijug na IX. korpusu na različnih podlagah, na črnem asfaltu in na pravokotnih tlakovcih. Monotonemu razpredanju so sledile projekcije tematike parkiranja, enosmernih ulic in kot novost kolesarske ulice oziroma ceste skozi žabji kraj do šole.

Ker so v strokovnih službah najbrž založili Vegove logaritemske tablice, je njihov demonstrator pri hrupu avtomobilskih pnevmatik na cestišču zamenjal razmerje +4 dB v decibelih s procenti, češ, na tlakovcih je hrup le 4 % višji od asfaltnega. Kar zazna bobnič zunanjega ušesa ali merilni mikrofon, pa je skoraj 60-odstotno povečanje zvočnega tlaka. Verjetno ni hotel po nepotrebnem dolgočasiti publike, ki je nestrpno čakala na nastopajoče.

Besedo so končno dobili Solkanci. čeprav je bilo na ekranu prikazano besedilo za karaoke, so nekateri izvajalci raje sledili lastnim notnim zapisom. Po vsakem nastopu je sledil aplavz in glasno pritrjevanje s tribun. Drugi so bili bolj pogumni, zaradi domačih vaj so odlično oddeklamirali brez plonkov, tretji pa so dodali še telesno gestikulacijo v sozvočju z odzivom gledalcev. Ti so poželi bučne aplavze z žvižgi.

Na koncu je mikrofon postal tako vroč, da je moderator zahteval odmor, da se uboga naprava malo ohladi. Občinska komisija ni pričakovala tako gorečega sodelovanja in je kot okamenela strmela v mahajočo množico navijačev, kar je povzročilo nekaj zapletov v nadaljevanju.

Na glasovanje se ni prav pošteno pripravila in je pri vprašanjih zamenjala besedno zaporedje, kar je razhudilo predstavnika iniciative za ohranjanje zatečenega stanja parkirnih mest na IX. korpusu.

»Time-out«, krajša prekinitev na zahtevo kapetana moštva v napetih situacijah, se je ponavljala pri vseh treh nagradnih postavkah. škoda, da na karaoke niso uvrstili skladbe *Whatever You Want* skupine Status Quo iz leta 1979; prva kitica povzema dogajanje na glasovanju, njihovo ime pa pomeni »obstoječe stanje«.



Whatever you want
Karkoli želiš

Whatever you like
Karkoli ti je všeč

Whatever you say
Karkoli rečeš

You pay your money
Plačaj s tvojim denarjem

You take your choice
Izbereš si

Whatever you need
Karkoli potrebuješ

Whatever you use
Karkoli uporabljaš

Whatever you win
Karkoli pridobiš

Whatever you lose
Karkoli izgubiš

Brhke občinske pomočnice so morale pri vsakem glasovanju štafetno obteči glasno publiko. V roki so nosile priložnostno narejene škatle iz kartona, v režo zgoraj smo porinili zelene ali rdeče oštevilčene lističe v upanju na srečen dobitek. Sledilo je ročno preštevanje glasovnic pod strogim nadzorom predstavnikov iniciative, ostali čakajoči na izid smo medtem lahko samo kibicirali. Končno je župan prijel ohlajeni mikrofon in z resigniranim glasom najavil rezultate »karaoke tekmovanja«, celo stilizirana vrtnica v grbu občine se je na ekranu zdela povsem skrčena.

Pri prvem glasovanju so zmagali rdeči lističi, tako da smo Solkanci glasovali proti urbanistični prenovi ulic, pri drugem je prevladovala zelena barva glasovnic. Krajani smo tako glasovali za ohranitev in širitev parkirnih mest, prav tako so zeleni lističi dominirali pri štetju glasov pri tretjem sklepu. Solkanci smo glasovali za omejitev težkega tovornega tranzita med hotelom Sabotin in krožiščem pri mostu v Brda.

Predvsem stanovalci IX. korpusa so z vriskanjem izkazovali zadovoljstvo zaradi izida glasovanja. Toda zaradi rdečega kartona, ki smo ga pokazali županu, bo mošnja s cekini za prenovo ulic potovala v drugo občino. Tolažimo pa se lahko z ohranjanjem prostorčkov za jeklene konjičke, pa tudi neurejene fasade pročelij IX. korpusa ne bomo razkazovali tovornjakarjem. Tombola.

Z vso pravico lahko nergam, rojen sem namreč na IX. korpusu, nedaleč od karavle. Shodil sem na pločniku devetega korpusa, pedale očetovega kolesa, ki je bilo večje od moje višine, sem poganjal na robu cestišča, v pekarno in mlekarno so me pošiljali, ko nisem bil še niti cicibanček. Prve štiri razrede OŠ smo učenci greli klopi na IX. korpusu, meh harmonike sem tam raztegoval v glasbeni šoli, k nauku smo capljali po IX. korpusu, na pogrebe, v ambulanto, v gledališče, kino, v kavarno, k brivcu, v mesnico. Še vozniški izpit sem opravljal na Avto-moto zvezi in ni bilo lahko prilesti z dvorišča na solkansko glavno cesto. Tovornjaki, avtobusi, vprege, motorji in kolesa so sobivala na tej preklemani cesti. Edino pravilo nam otrokom je bila 11. zapoved, izrečena od staršev: »Pazi, kod hodiš.«



Izpod peresa

Na poti do placa smo se radi zalepili na okno izložbe trgovine Elektron, kjer so prodajali mopede, radioaparate in televizorje. Bila pa je na najožjem delu cestišča. Tik za ritjo so vozili ropotajoči kamioni, včasih te je skoraj odpihnilo, če nisi krepko pritisnil dlani na steklo, ko si skozenj zeval v razstavljene tehnične predmete. Oblaku smrdljivega dima iz izpušnega lonca pa se skoraj nisi mogel izogniti. »Waterproof zaščita ne škodi,« je oče tolažil mamo, ko je pregledovala obleko in vohala zažgano motorno olje, razpršeno po hlačnicah.

Solkanska cesta, Via Montesanto in IX. korpus so bili glavna arterija kraja.

Utripala je s prometom, iz hidrarne, Dinosa, livarne, Gostola, SGP-ja in garaž Avtoprometa so v svet in nazaj vozili tovornjaki in avtobusi. Solkan je bil živ, imel je reko Sočo, trgovine, obrtnike, gostilne, gledališče, prijazne in delovne ljudi. Vendar na prelomu tisočletja se je tisočletni Solkan že zavedal, da bo v naslednjih desetletjih umiral na obroke. Izgubil je kulturni prostor, izgubil pomen prometnega in delovnega vozlišča, degradiran in izčrpan komaj še diha na škrge. Kot ena izmed devetnajstih krajevnih skupnosti občine nima več vpliva na odločanje o svoji prihodnosti. Podrejati se mora interesom javno-zasebnih investitorjev in občinskih oblasti. Milostno lahko poda mnenje le o že izbranem tem ali onem infrastrukturnem projektu. Ti so predvsem namenjeni reševanju zagat same občine, ne pa izboljšanju življenja Solkancev. Tudi površno izvedena obvoznica spada v to kategorijo, prav tako gradnja odvodnika odvečnih meteornih vod in prenova vodovodnega omrežja. Zamenjava dotrajanih azbestno-cementnih cevi iz Mrzleka do Nove Gorice z večjim premerom bi se lahko izvedla že z gradnjo obvoznice, pred 20 leti.

Na vrat na nos pa se projekt urbanistično-prometne ureditve naroča na slovenskem prostem trgu, čeprav v Solkanu živi in dela lepo število strokovnjakov, od priznanih arhitektov, gradbincev in projektantov. Kdo bolj pozna problematiko prometa kakor tisti, ki se vsak dan s tem sooča?

Potrtost in jeza me oblije, ko potujem po urejenih krajih Trentina, Zgornjega Poadižja in Zamejske Koroške. Ponavadi imajo na začetku kraja večji urejen parkirni prostor in nekaj električnih kombijev za prevoz do bližnje železniške ali avtobusne postaje in ambulante, do središča naselja in širše. V kraju je občinsko poslopje, spodaj sta banka in pošta ter turistični urad, v bližini je ena trgovina, en bar, ena restavracija s prenočišči, muzej in cerkev. Parkirna mesta s parkomati so namenjena krajši uporabi, osebna in druga vozila niso parkirana na javnih površinah. Fasade so lepo obnovljene, prav tako pločniki za pešce. Posebej so označene lažje poti za otroške vozičke in steze za kolesarje. Estetska in učinkovita ulična razsvetljava v nočnih urah deluje pomirjajoče. V info centru postrežejo z lepimi zloženkami znamenitosti, zemljevidi kolesarskih in pešpoti, telefonskimi številkami vseh mogočih služb, nanizani so naslovi in telefonske številke serviserjev in obrtnikov. Vrata omare do samopostrežbe prospektov se avtomatsko odpirajo tudi čez praznične dni in ponoči. Sprašujem se, zakaj ne povabimo njihovih projektantov, da nam prenesejo njihove izkušnje. Pravzaprav smo jih že. Sami so se ponudili, da bi študentje v okviru študija arhitekture na graški univerzi brezplačno izrazili idejne zasnove bodočega doma generacij na lokaciji Vina Gorice. Lepi potiskani panoji že več kot leto dni bledijo, obešeni na parkirišču KS za tribunami.







Mestna občina veliko obljublja, ampak tudi veliko pozablja. Bolj skrbi za lastno promocijo s pomočjo zavoda Go2025. V minulem letu evropske prestolnice kulture so bile vse solkanske pobude za sodelovanje v kulturnem projektu prezrte in potlačene. Solkanske karaoke na karavli pa so pokazale, da si resnično želimo peti kot kantavtorji ali soavtorji, na žalost strokovne službe občine ne premorejo primernega pesnika, da bi nam spesnil rime po naših željah.

Miran Brumat



Miranove bodice

Malo za šalo, še bolj za hec

Super osmica

V bližini že dalj časa zaprtega gostinskega lokala je postavljena ena izmed replik karakternih glav Franza Messerschmidta. Umetnina je bila del



uradnega programa EPK GO2025. 250 let stara replika nemškega kiparja je bila verjetno postavljena v bližino Super osmice, ker nosi naslov Strong smell, močan vonj, najbrž po čevapčičih in kalamarih. Po domače bi lahko rekli, da močno smrdi. Super osmica je že dolgo zaprta, pa tudi kavarna v Epic centru. Niti po poldrugem letu obiskovalcem še ni jasna povezava z Evropsko prestolnico kulture, sumijo pa, da res nekaj smrdi.

Obledele zvezde

Na mejnem prehodu je v smeri Solkana postavljena tabla Evropske skupnosti. Mimoidoči razmišljajo, kdo je prvi pobledel, Slovenija ali dvanajst zvezdic EU. Tudi vozniki motornih vozil bodo prebledeli, ko se bodo ustavili na Petrolu. Zaenkrat nikogar še ne moti belina, samo da zvezde niso v živordeči barvi.



Parking KS Solkan

Od kar so na parkirišču postavili tribune, iz vljudnosti le malokdo tam parkira. So pa frajerji z velikimi in močnimi konjiči, ki se ne ozirajo na prometno kulturo niti na postavljen znak. Ker so porabili ves denar za plo-

čevino, so naročili pico v kartonu, da jo bodo lahko snedli na praznih tribunah.



Tujerodne rastline

Pred parno lokomotivo na železniški postaji je skromna zelenica s posajenimi drevesi. Ker je to območje v neposredni bližini trga Evrope, ima EU zagotovo pripravljen raziskovalni projekt z naslovom Vpliv tujerodnih



trdovratnih plevelov na rast domorodne vegetacije. Iz višine plevela je razvidno, da sredstev še niso zagotovili, zato želva še čaka na klic.

Upravna stavba SIA

Namen odkupa nekdanje Hidrarne od Salonita je bil, da Mestna občina Nova Gorica (MONG) degradirano območje v Solkanu preuredi v novo podjetniško cono, ki bo zagotavljala prostor za sodobno infrastrukturo ter služila lokalni skupnosti in gospodarstvu. Pogodbo o nakupu in rušenju je MONG podpisala že pred štirimi leti. Ker je bil manjši, starejši del



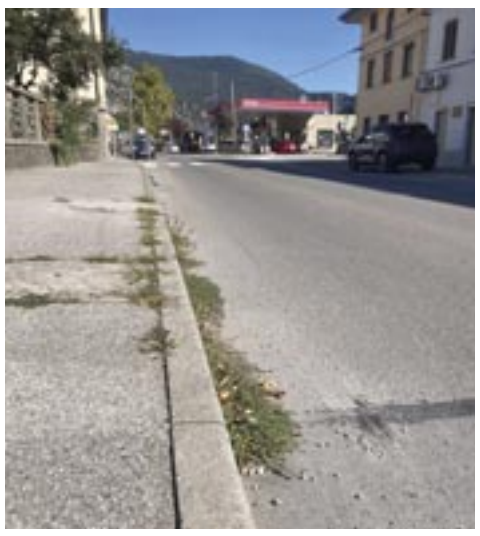
skladišč v slabem stanju, večja proizvodna hala pa v dobrem in uporabnem stanju, so porušili oba objekta. Utemeljitev je bila, da tako določa pogodba in da bi bilo treba za spremembo pogodbe z aneksom pripraviti nov razpis.

Upravna stavba je bila takrat v solidnem in uporabnem stanju. Na prošnje, da bi jo lahko oddali za potrebe skupnosti, ni bilo odgovora. Nekatera okna na zahodni strani so že razbita in stavba propada. Verjetno čakajo, da bo čim prej postala degradirana, da jo bodo lahko obnovili, saj tudi to verjetno določa pogodba.

Na Karavli pa tudi želva vsako jutro potrpežljivo čaka na poziv za košnjo visoke trave.

Trava na Cesti IX. korpusa

Ob pločniku je na Cesti IX. korpusa kar nekaj šopov trave. Ker nima lastništva lahko v miru kljub sušnemu obdobju lepo zeleni. Slovenija je



green/zelena dežela. To lahko takoj opazijo tuji vozniki, ki prihajajo iz sosednjih evropskih dežel.

Digital art galllery

V predoru Bombi, ki naj bi služil kot povezovalna pešpot in kolesarska steza med Goricama, je nameščen nenehno razvijajoči se vizualni organizem turško-ameriškega umetnika Refika Anadola. Projekt podpira GO2025, vrednost vložka pa presega 8 milijonov evrov. S kolesom ne smeš skozenj, zato ga prislonim na ograjo. Do kafeta na Travniku se lahko s pomočjo stalne QR-kode večkrat na teden sprehodim mimo te opevane mojstrovine. Za zdaj še nisem opazil, da bi se organizem razvil, saj že vse



leto ponavlja iste matematične vzorce drobnih kroglic, ki spominjajo na krokodilovo kožo.

Morda si zato predstavnice ženskega spola rade ogledujejo to galerijo, saj v goriških izložbah ni več unikatnih dragih torbic iz pravega krokodiljega usnja.

Solka

Na krajevni tabli pri mejnem prehodu so imenu počrnili črko n, zato se bere Solka. Poguglal sem in ugotovil, da je Solka ime več krajev po svetu: mesto v Romuniji, kraj v zahodni Sibiriji, ime potoka v Leningrajski oblasti, predmestje na Slovaškem, podeželsko naselje v Brjanski oblasti v Rusiji in ime gore Naita v Etiopiji.



Morebiti je ime bolj domače brezposelnim migrantom, ki so že dovolj pogumni, da se sprehajajo iz Gorice do Solkana, do marketa in Petrola. Nekateri tudi s kolesi in električnimi skiroji. Kakopak si lahko na LED-zaslonu ogledajo vabljive reklame.

Velika nagrada Nove Gorice

Solkan je po letu 1955 uradno izgubil status samostojnega naselja in svoje lastno ime, saj je postal del novonastajajočega mesta Nova Gorica. To si je zapomnila tudi umetna inteligenca. Morda pa ne ve, da so moto dirke potekale tudi po solkanskih ulicah. Leta 1958 je bila organizirana



prva dirka z uradnim nazivom Velika nagrada Nove Gorice – Gran Prix. Na našem koncu je trasa potekala po Prvomajski in Ulici IX. korpusa, pri hotelu Sabotin pa je zavila na Vojkovo ulico. Verjetno so našemu kraju pravočasno spremenili ime, da ne bi velike nagrade delili s Solkanci. Na fotografiji lahko vidimo drevesa pred gostilno Zvezda, kjer so danes parkirna mesta deloma na pločniku, deloma na cesti.

Dirkač na prikolici se steguje proti trgovini Usnje, ki je danes zapuščena. Za tolažbo pa si lahko ogledate kratek filmček *Po Solkanu z avtom*, posnet septembra 2010, pred prometno ureditvijo in ureditvijo parkirnih prostorov. Od takrat naprej nosimo najmanj slovenski rekord v številu cestnih signalizacijskih tabel in oznak na asfaltu. Na vsaki strani ceste IX. korpusa jih lahko naštejemo več sto. če jih zmanjka, lahko prištejemo še jumbo plakate. Vsaj nekaj nam je ostalo od Velike nagrade Nove Gorice.

Po Solkanu z avtom – 2010. Glasba: Valter Lapanja (Valterap) – Pomiri se: https://vimeo.com/1232977503

Miran Brumat

Bičine zgodbe

Jadranje spomina

En dan kličem prjatlco, če greva na en datum v juniju na en dogodek. Ma ne, ne odgovori. Gremo jadrat. Jst vsa užaljena, mi nisi niti povedala. Ona meni, sem, ma si rekla, da ne greste, ker … Ok, ok, je še kej placa? Grem z vami! Se vsi strinjate? Ja! In smo, k je pršu cajt, šli. Oni so bili že vse zmenjeni. Kolko soudu. Kdo. Kdo kaj nese. Kam. Pot. Kje štartamo. Jst nisem vedla nič in tudi nalog nisem imela. Sem pršla ku prinčipesa. Smo pole, na koncu, delili vse na 5. Hihi, sem pa obljubla, da bom pomivala.



Ni in ni hotelo biti datuma. Končno je pršu. Gremo za Pudan. Vija Pula. Naložimo kombi, ku da gremo za par mescev. Pešta do fula. Kako je zgledalo šele, ko smo v portu stali na vozičke v uri najhujše vročine in vlekli vozičke čez celo marino. štiri napeštane za vse. čakamo uro. Ko je pršu cajt prijave na ček-in, tip gor listek: MALCA. Nam je blo tako šokantno, da smo se samo smejali, ku ene mone.

Pride ona, skiperka. Lepotička, drobižek črnih las, oblečena ku bambulca, dolgih roza nohtičou. Hihi. Ona nas pelje. Hmmmm. Se končno spravimo na jadrnico po vseh protokolih prijave in gremo.

Štart je bil profi. Smo že na ti. Naša skiperka je superca. Veter v laseh. Adrenalin. Sonce. Klapa prava. Hladilniki puhni. Ledomat ne dela. Pravijo, da na jadrnici spoznaš človeka, da je to prava preizkušnja prijateljstva, družbe. Mi smo to že dali skozi. Vseeno, da vidimo, kako se bo teden odvijal, odvil.

Že na poti se menimo o grobem načrtu poti. Odvisno od vremena, vetrov, dežja, neviht. Susak je cilj. Rečem, jaz sem veslala na Susak iz Bal (smo imeli prikolico – bazo tam). Se ne spomnem kdaj. Eden od podvigov naših veslanj po Jadranu. Ne vem, 8, 10, 12 let nazaj. Smo imeli za veslat Ferdo, Sandi in jaz. Sandita večer prej zvilo v hrbtu. Ostal tam. Ferdo in jaz dogodivščinam naproti.

Zakaj Susak? Je leta nazaj Ferdo veslal s predelano desko čez Jadran iz Madonne di Boccasette v Italiji v Bale (Hrvaška) in ga je nevihta morja zjebala tako, da ga je Interpol iskal cel teden. Dobili so ga vsega scukanega na Susku. Lih da živega. Zato tja. Za spomin.

Iz misli v sedanjost.

Se že parkiramo na koncu Kamenjaka. Sej si mislite. Prvi dan hitimo čistit zaloge. Da se hrana in vino ne pokvarijo. Spim zunaj. Vročinski val nas preizkuša v noči.

Jutro malček mačkasto. Vročina že napoveduje pretopu dan. Dnevne rutine in dobra muzika nas vozijo po morju najlepše palete plavih barv. Nočem nakladat klapi, ma kar bruha iz mene spomin te iste poti.

Že z jadrnico je dolga na Susak, kaj šele s kajakom. Sredi ničesar je na poti en majhen otoček svetilnika. Se ne spomnem imena. še dobro, da je gugl. Guglam. Aja, Galiola. Vprašam, če se bomo ustavili z jadrnico. Ne, se ne sme. Prou, lahko čim bolj blizu? Ja.

Ko sva veslala, je nevihta hodila za nama. Je stiskalo rit. Na srečo naju ni ulovila. Vse podoživljam po kapljicah. Vozimo, vozimo. Do zadnjega ne vidiš otočka. Verjemite mi, ko sem ga zagledala na veslanju, mi je imelo za pr… od veselja. Daleč v ozadju Susak. Sam sredi morja. Jadramo mimo v sedanjosti.

S časom veslanj znam na očke ocenit razdalje. Ko vidiš obrise otoka, ko je še vse na bombe, ko vidiš obrise hiš, ko zagledaš okna. Kako malo rabiš, da si srečen.

Zdaj z jadri gremo na Unije. Takrat na vesla sva šla iz otočka direkt na Susak. Unije, otok in na isto ime mičkina vasica na tej strani otoka. Barve prelivanja morja iz zelene, za katero je kriva mivka, v plavo, v globoko plavo, v črno globin.

Oooo, se spomnim vasi. Tukaj sva bila za nazaj. Imam fotko lepe plave hiše tradicije. Zdaj so jo popravili. Zelena. Umetna. Ne po mojem okusu. škoda. Ja, ja, tle sva bla. Jadrnica sedanjosti. Kuhamo, pomivamo, potapljamo.

Plavamo v vas. Ogledujemo. Ližemo sladoled. Odhajamo proti Susku.

Susak je svoj svet. Svoj pesek, svoja noša, svoje trte, svoje trsje, svoj dijalekt. Spomin takrat in zdaj.

Pretoplo za vse. Naši se naflikajo na prve stole stare betule. Ventilatorji in mišaš (ora in črno vino). Meni ne da miru. Vas je na hribčku. Grem gor. Moram. Me vleče spomin. Fotkam isti zapis. Vročina išče nevihto. Napoveduje se hud veter. Napoved se spreminja iz dneva v dan. Zdaj se odloči, da bo lepo.

Jadramo na Ilovik. Jadramo na Silbo. Plavamo in jadramo film. Kičasto. Lepo. Kuhamo, pomivamo, malček popijemo, vrti se glasba besedil. Pojemo. Sončimo. Gledamo napovedi.

Ulovimo Mali Lošinj. Spimo prou pred mestecem. Furba naša skiprca. Ve vse finte, da nam ni bilo treba v marino. Sidramo. To je zastonj. Jutri bo marina. Res prihaja huda nevihta, veter. Rabimo napolnit vodo, neki v zvezi z elektriko. Tako da vse pod kontrolo.

Noč je tako težka, da boli telo. Toplo. Pretoplo. Vlaga zmoči vse. Telo je mokro. Sluzasto. Brezvetrje. Megla. Luna se repenči nad mestom med meglo in oblaki. Je ku v srhljivkah. Ma mi se ne damo. Mi se trudimo imeti lepo. Noč duši spanec.

Jutro nas pelje v mesto. Se cingamo še na kopnem. Za zajtrk ledeno kafe. Sprehod mesta in senc, ki jih iščemo med starimi zidovi hiš. Kosilo jemo v Barakudi. Odlično. Kelnar. Ocena 5+.

Se gremo kopat čez hrib v kamp čikat. Gledat spomine mladosti. Zvečer se oblečemo (edinkrat) in gremo jest po priporočilu. Ne, ne. Razočarani.

V vračanju na jadrnico je prehitela napoved nevihte. Cela marina v konfižwnu pospravljanja bark. Metanja stvari v podpalubo. Veter grozi v svoji divji glasbi. Strele osvetljujejo nebo. Grmi. Luna se smeje. Noč je divja zunaj. V marini spimo ob ohladitvi ku anglčki.

Jutro v mestu. Kapučin in brijoš. Kupimo, kar manjka.

Ker ga veter sračka, skiperka odloči, da gremo spet na Unije, na notranjo stran otoka. Divja vožnja jadranja. Je blo ku na ringišpilu. Smeh od adrenalina in strahu. Skiprca stura. V zavetrje hriba. Vržemo sidro. Ne vetra, ne nevihte. Popolna noč rdeče lune. Mi, nč krivi, praznemo zaloge, poslušamo valove, lajamo v luno, plavamo v svetli noči. Vrti se čez.

Jutro spet napoveduje veter. Mi še ne vidimo, ne čutimo v varstvu zaliva in hriba nad njim.

Moje misli utečejo v kajak. Mimo tega zaliva sva veslala. Tudi takrat je hudo pihalo. Ko te veter napada. Ko valovi iščejo tvoje napake veslanja. Sol se ti zabija v od sonca ranjene ustnice, ko iščeš zadnje moči do obale. Ko tudi obala ne dovoli pristana, ker je sama razžrta skala preteklih neviht, sonca, soli.

Iz Suska sva veslala na Male Srakane, Vele Srakane. Unije. Spet Galiola in direkt na drugo stran, na otoček Levan. Majhen otoček, poln zajcev. Najbolj je ostal v spominu po štoriji.

Na njemu so ljudje lahko samo čez dan, od šeste zjutro do devete al desete zvečer (se ne spomnem). Potem se mora otok spraznt. Zmatrana, scukana, od dnevov veslanja komi čakala, da bova sama in bova kraljevala na ležalnikih noči. Ure ni in ni hotelo biti. Celo na vrh otočka sva šla, da bi čas prej minil. Najedla, napila in čakala tišino noči.

Končno gre zadnja barka. Naj ležalnik, spalka, tišina. Zaspiva, ubita od utrujenosti. Ne pasa pol ure, prihaja ena in se ena in še ena barka. Ne vem. Iz njih se usuje najmanj 100 pubertetnikov. Sva potem izvedela iz debate, ko so skakali čez naju, da so Nemci. Končali srednjo šolo in imajo maturanca (če se tako imenuje tudi pri njih, ne vem).

Izreden dogodek na otočku lih tisti krat. Muzika je gompala tako na glas, da naju je metalo iz ležalnikov. Mularija pijana skakala čez naju. Par metrov proč so se igrali prvi seks. In mi2 tam ku dve moni. Aleluja, da je bilo samo do ene zjutro.

Še zdej ne pozabim, kako so barke odhajale in tišine, ki je sledila. Jutro je bilo zabuhlo, da mi ni bilo videt oči. Je bilo pa samo še trideset kilometrov do Bal in zaključka še ene avanture veslanja.

Jadramo, piha, se smejemo, uživamo zadnje milje čudovitega tedna. Vse se je lepo poklapalo. Vreme. Klapa. Prijateljstvo je zdržalo. Skiperka je naša. Drugo leto spet.

Imam telefon v roki. Fotografiram zadnji dan popolnega tedna.

Fejs mi da spomine. Točno tega dne. Točno teh spominov, ki so ostali v megli doživetega veslanja na Susak.

Zdaj vem. Bilo je devet let nazaj.

Nataša Šuligoj - Biča



Obledeli spomini

Bencinske črpalke v Solkanu

Prvi bencinski črpalki sta bili postavljeni okrog leta 1935 na solkanskem placu pred trgovino jestvin lastnika Stabile Feruccia ter pred hišo Ivana Goloba in njegovih bratov Oskarja, Dorčeta, Franca in Veselkota. Ivan Golob se je po priključitvi k Jugoslaviji preselil v Gorico, kjer je imel v via Carducci trgovino koles z rezervnimi deli. Brat Oskar je imel severneje od črpalke krojaško delavnico. Dorče pa je imel doma popravljalnico koles, kajela Komela. Ročna črpalka je merila v višino cca 2 metra. Ohišje je bilo iz litega železa. V vrhu črpalke sta bili dve prozorni stekleni posodi. Označeni sta bili s štirimi črticam, to je pet litrov vsaka. Z gibanjem ročnega vzvoda desno - levo se je najprej načrpalo gorivo v prvo posodo. Ko se je posoda napolnila, se je odprlo ventil, da je bencin v prostem padu stekel v rezervoar avtomobila. Med časom iztekanja se je z gibanjem vzvoda nadelavca. Prva bencinska črpalka na svetu je bila odprta leta 1885 v Ameriki. Iz WIKIPED – je lahko povzamemo iz zgodovine Petrola, da je bil v Sloveniji prvi pravi bencinski servis zgrajen prav v Solkanu. Otvoritev je bila 15. 1. 1953. Lokacija je bila skrbno načrtovana zaradi bližine Avtoprometa Gorica, ki je bil v tistih časih največji odjemalec naftnih derivatov. Ob koncu druge svetovne vojne so bili odjemalci bencina le redki, saj Petrola in vzidano tablo PETROL 1952 izhaja iz tega, da so zamujali z izdajo uporabnega dovoljenja, že vzidane table pa niso popravili. Danes oskrbujejo Novo Gorico s Solkanom štirje bencinski servisi. če prištejemo še Ajševico in Rožno dolino, pa oskrbuje naše področje kar devet bencinskih servisov. Ko sta obratovali prvi črpalki, so bili skoraj vsi avtomobili črne barve. Pokojni Avgust Gabrijelčič, ki je delal do priključitve k Jugoslaviji v



Tatjana Černe



Julija Černe

sneje tudiv taksi službo. Franc je bil v zadnjih letih sekretar na Avoprometu Gorica, kjer je tudi mene leta 1956 sprejel v službo. Po poroki se je brat Veselko preselil v zaselek Solkana, ki smo mu pravili v Izoli. Tema dvema solkanskima črpalkama je bila najbližja bencinska črpalka v Gorici na koncu ulice via Carducci, to je pred trgovino z avtodeli Solkanca Gabričrpalo bencim v drugo posodo, nato to posodo spraznilo in tako naprej. Nam otrokom je bilo zanimivo gledati, kako je bledo roza barva bencina polnila posodo, se izpraznila in istočasno polnila drugo posodo. Iz opisa delovanja črpalk bi lahko rekli, da je bila dobava bencina samopostrežna; v resnici sta obe črpalki upravljala njihova lastnika ali zaposlena v Solkanu so posedovali avtomobil le dr. Franc Marušič, trgovec jestvin Makuc Julij, podjetnik Jože štrukelj in taksist Strosar. Na pročelju bencinskega servisa v Solkanu sta vzidani dve tabli. Na zgornjj piše PETROL 1952, na spodnji pa SGP Gorica 1989 ko je potekala prenova bencinskega servisa.

Neskladje s podatki v zgodovini Gorici v mehanični delavnici na Placu sena (danes Piazza Julia) je lastnik delavnice, gospod Fontanini, večkrat ponavljal: *Macchina nera, camicia bianca, la cravatta non a importanza...*

Prevod: Ob črnem vozilu in srajci beli, kravata bolj malo pomeni …

Andrej Černe

Zanimivost

Izkaznica potrjuje udeležbo na udarniškem delu pri izgradnji avtoceste Bratstva in edinstva. Otvoritev ceste je bila 27. 7. 1950. Pri izgradnji je sodelovalo več kot 300.000 ljudi, med drugim veliko mladinskih delovnih brigad.

To je bil največji infrastrukturni objek v Jugoslaviji, dolg 358 km. Udeležba na udarniškem delu je dala Hilarki in sošolcem nov zagon ob zaključevanju gimnazijskega študija. Takrat je veljala parola "Mi gradimo avtocesto – cesta gradi nas".

Andrej Černe


PODATKI O DELU:
Prišel-la na delo 5.VIII.49
Otšel-la iz dela 11.VIII.49.
Funkcija v brigadi —
Pohvale in nagrade —
Večje akcije v katerih je prej sodeloval-a
v Tržaču, 10.VIII. 1949 l.
Komandant brigade:
(M. P.)
Smrt fašizmu – Svobodo narodu!

AUTOPUT
BRATSTVO-JEDINSTVO
1949

IZKAZNICA


Štev. 137
I. goriška udarna
Mladinska delovna brigada
Tovariš-ica ČERNE HILARIJA
Rojen-a 13.8.1930
V Solkan
Okraj GORICA
Ljudska republika Slovenija
JE DELAL NA GRADNJI AVTOSTRADE „BRATSTVA IN ENOTNOSTI"
1949 l.
Komandant glavnega štaba mladinskih delovnih brigad
(Lastnoročni podpis)

Obledeli spomini

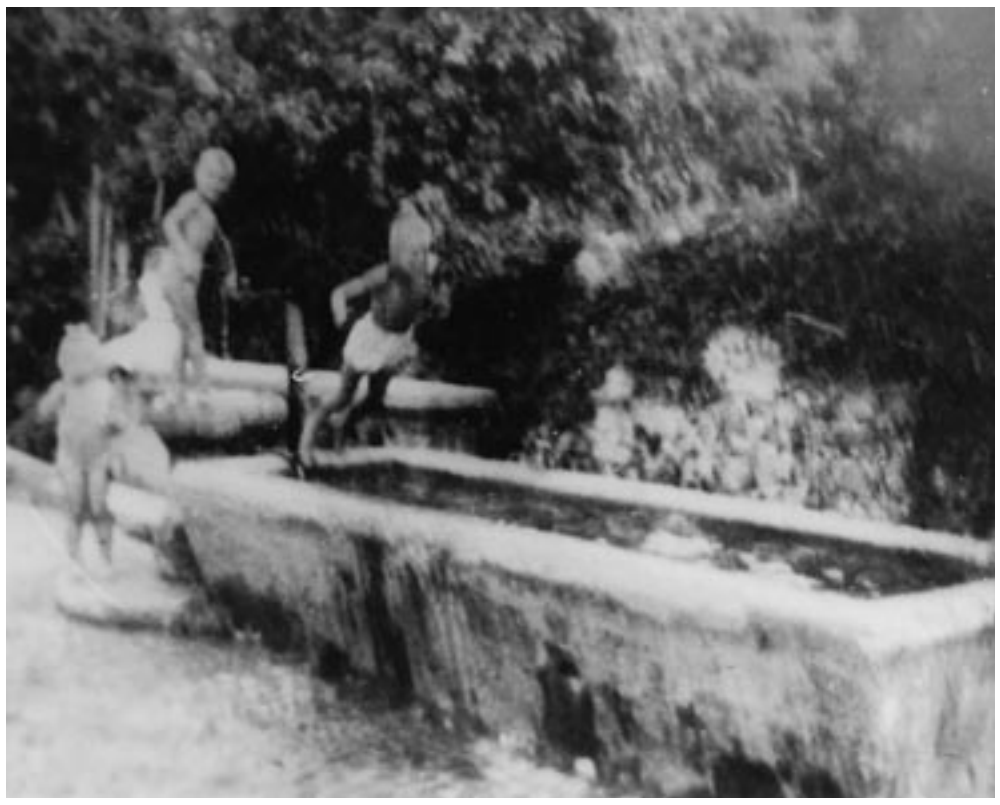
Tudi jaz sem svoje čase Žabar bil

Tiho, tiho čas beži, a z njim tudi spomini otroških mladih dni, spomini na otroške čase, ki sem jih v rosnih letih kot otrok v tem kraju preživel.

Rojen sicer nisem bil v Žabjem kraju, a korake in besede sem tu prve naredil. Zato bodo ti časi in spomini nanje za vedno ostali v mojem srcu. Ta kraj je bil v tistih časih preživetvena enklava, samooskrben del Solkana. Kljub temu, da je bilo to naselje z Goriščekom in Placom kasneje pozidano in naseljeno, je imelo že zelo zgodaj določene prednosti pred drugimi deli Solkana. V drugi polovici 18. stoletja se je iz italijanskega kraja Pergine pri Trentu v Žabji kraj priselil Friderik pl. Bartolomei in si tam zgradil dvorec. (Vila Bartolomei je danes v lasti Goriškega muzeja.) Družina Bartolomei je kmalu po naselitvi poskrbela za pitno vodo. Napeljali so vodovod izpod Kuštrinovega vinograda do vile in to še preden je bil vodovod napeljan po Solkanu. Kasneje so vodo speljali tudi do dveh korit v Žabjem kraju; v prvem so napajali živino, v drugem pa so gospodinje splakovale perilo. Zatem je voda stekla po vsem naselju. Ob cesti skozi Žabji kraj je tekel potok, ki so ga napajali izviri iz vinogradov, en izvir pa je izhajal iz ščeden. Žabarji so bili večinoma kmetje, zato so si ob svojih hišah zajezili vodo iz potoka, da so v njej prali zelenjavo in druge pridelke: repo, peso, korenje … Žabji kraj je bil v tistem času pretežno kmetijsko naselje. Tu je bilo osem velikih kmetij, ki so se preživljale izključno z lastnimi pridelki. Poleg kmetov sta tu živeli še dve furmanski družini, ki sta poleg prevozništva obdelovali tudi nekaj zemlje. Pa šest mizarskih delavnic je bilo v tem kraju. Tudi njihove družine so poleg obrti obdelovale zemljo, nekaj njiv in vinogradov. V Žabjem kraju sta bili še dve gostilni, ena trgovina in dve čevljarski delavnici. Dve šivilji in en krojač so skrbeli za oblačila prebivalcev. Mehanična delavnica je v glavnem skrbela, da so kolesa služila svojemu namenu, v njej so popravljali šiviljske stroje in drugo raznovrstno orodje. Dva zidarja sta skrbela za sprotna popravila pri hišah, hlevih, ogradah … Edina babica v tem kraju je oskrbovala tako noseče kot doječe mamice ter ves žabarski in solkanski naraščaj. Tudi manjše poškodbe, zlome prstov, okužene rane in še kaj je znala strokovno reševati. Prav za vse je bilo v Žabjem kraju poskrbljeno, tudi za duhovno oskrbo.

Otroci smo bili bolj ali manj samorastniki. Med počitnicami smo se zjutraj po zajtrku podali na cesto. Središče kraja je bila kapelica, posvečena svetemu Rešnjemu Telesu. Žal so jo kmalu po vrnitvi Primorske (1947) matični domovini porušili. Dokler je kapelica služila svojemu namenu, smo se otroci vseh starosti zbirali ob njej. Žabarji smo bili tedaj skoraj vsi verni ljudje. Ob nedeljah in praznikih smo šli k sveti maši in nikomur ni padlo na pamet, da bi na praznični dan vpregel žival ali delal na polju. Nedelja je bila Gospodov in ne delovni dan. Posebej slovesno je bilo na praznik Svetega Rešnjega Telesa. Celoten kraj se je posvetil temu prazniku. Ves teden so predvsem mame z otroki nabirale ožepek, moški pa so pripravljali mlaje, ki so jih postavili na obeh straneh poti, po kateri je potekala procesija. Nabrani ožepek, tega je moralo biti obilo, so potresli na pot procesije in nanj nasuli še pisanega cvetja. Tudi tega je bilo vselej veliko, saj praznik Svetega Rešnjega Telesa največkrat obhajamo v mesecu juniju – rožniku. Tako nam stara slovenska beseda za šesti mesec v letu vse pove glede pisanega cvetja. Okrašena so bila tudi vsa okna hiš, mimo katerih se je vila procesija: cvetoče lončnice, sveče, nabožne podobe. Ob poti so bili postavljeni oltarji. Pri vsakem se je sprevod zaustavil za molitev. Na koncu je duhovnik podelil blagoslov z Najsvetejšim ob vsakem oltarju v eno smer neba – za Božje varstvo domov, pridelkov, domačega kraja, krajanov, domovine, sploh za vse in za ves svet. To so bili časi, ko so ljudje gojili spoštovanje drug do drugega in se odgovorno vedli do narave. Saj ne, da ni bilo sporov, toda zamer nismo pogrevali, temveč smo si jih odpustili. če se je nekomu pripetila nesreča, so vsi priskočili na pomoč. Tudi ob velikih kmečkih opravilih so si ljudje medsebojno pomagali. Razveselili smo se vsakega novorojenčka ter skupno žalovali in molili ob vsakem pokojnem. Vse smo delili drug z drugim: veselje in žalost. Ko se danes, na svoja stara leta, spominjam tistih dni, me v duši zaboli, razjoče se srce in se sprašujem: Je še kaj sočutja v ljudeh in kam drvi današnji svet?

Vsak otrok je ogledalo svojih staršev. Tudi Žabarji smo srkali »modrost« pri odraslih svojega kraja. Ta »modrost« je bila včasih prava, včasih pa smo osvojili tudi kakšno vragolijo, ki nam ni bila v ponos. Vsaka hiša je imela svoj vrt in brajdo, kjer je rasla povrtnina in raznovrstno sadno drevje. Otroci smo se po teh skrbno obdelanih površinah podili, plezali po drevesih, dozorelo sadje trgali in ga s slastjo jedli: češnje, hruške, slive, marelice, cimberje (ringlo), jabolka, fige, grozdje. Ne spominjam se, da bi nas odrasli kdaj podili iz sadovnjakov in preprečevali, da bi jedli sočno sadje. Nikoli se niso odrasli prepirali zaradi rabutanja sadja. Spomnim pa se, da so se



včasih gospodinje sporekle, ko so se stepli petelini in se je kakšen kurji poglavar z okrvavljeno glavo vrnil na domače dvorišče.

Žabji kraj je bil poseben tudi glede spoštovanja odlokov oblasti, ki včasih vlada ljudem celo s krivičnimi zakoni. Med obema vojnama, pod fašistično oblastjo, in tudi med vojno so ljudje med seboj govorili in peli le po slovensko. če bi upoštevali zakon, bi se morali pogovarjati izključno v italijanščini. Samo tri družine so se med seboj pogovarjale v italijanščini, mogoče pa v furlanščini, saj so bili njihovi člani po rodu Furlani; z domačini pa so se vedno potrudili govoriti slovensko.

Med vojno so se nekatere hiše iz različnih razlogov izpraznile. Vanje so se najprej naselili italijanski vojaki, del vojske, ki je bil najbolj pokoren svojemu dučeju (voditelju) Mussoliniju. Večinoma so se držali sami zase, z domačini se niso družili, tudi otrok niso nadlegovali. Po razpadu italijanske vojske so italijanske vojake zamenjali nemški. Ti so po vinogradih zgradili bunkerje in zaklonišča. Ko so ameriški vojaki proti koncu vojne začeli z bombardiranjem železniške postaje in Solkanskega mostu, so ti bunkerji in zaklonišča služili tudi nam za zavetje pred svinčeno točo.

Vojna se je končala. Domov so se vračali vojaki iz različnih bojišč in zaporniki iz vseh koncev Evrope. Najprej so se vrnili tisti, ki so se borili med partizani. Vračali so se iz konfinacije, prisilni izseljenci predvsem z juga Italije, vračali so se zdesetkani iz različnih nemških taborišč. Med njimi se je vrnil tudi moj oče, ki so ga Nemci med vojno ujeli kot partizana in odpeljali v internacijo, prisilno bivanje v taborišču. Vrnil se je podoben živemu okostnjaku. Veliko časa je potreboval, da si je opomogel, saj se je med povratkom okužil in zbolel za diarejo. Nekateri pa niso imeli sreče, da bi se vrnili. Domači so jih pričakovali in upali, da se povrnejo, vendar zaman.

Za nekaterimi se je za vedno zabrisala vsaka sled. Tako je vojna tudi med Žabarji odtegnila svoj krvavi davek. Domovi so žalovali za pogrešanimi možmi, hčerami, sinovi. V mojo otroško dušo se je zapisal še en krut dogodek. še danes imam pred očmi partizanko, ki so jo nemški vojaki ustrelili pred portonom, na pragu Kurinčevega dvorišča. Nihče je ni poznal, zato so jo pokopali v Juretovo brajdo. Po vojni so njene posmrtne ostanke prenesli v skupno grobnico na solkansko pokopališče.

Mnoge hiše so bile med vojno poškodovane, nekatere tudi porušene. Med njimi je bila tudi hiša mojega nonota. Starša sta jo s trdim delom in velikimi žrtvami toliko popravila, da smo se lahko vselili vanjo.

Ko človek vstopi v jesen svojega življenja in se na obzorju rišejo znamenja zime, se rad vrača nazaj, predvsem v svojo pomlad. Tudi z menoj je tako. In nastal je ta zapis o življenju Solkancev v Žabjem kraju za časa mojega otroštva. Zapisal sem ga zato, da se ne bi izgubilo védenje, kako smo pred dobrim pol stoletja živeli tamkajšnji prebivalci. V tem kratkem obdobju se je mnogo spremenilo. Tudi večina mojih vrstnikov je že v večnosti. Med mojimi željami, ki jih je tudi vse manj, je ena zelo velika: V Žabjem kraju smo Slovenci kljubovali s svojim slovenstvom pod trdim fašizmom in s tem dokazali, da smo vztrajni ljudje, zato srčno upam, da bo ta kraj ostal slovenski.

Toni Vižin

Razvedrilo - Obvestila



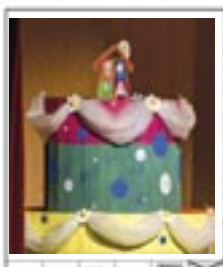
						AVTOR; MATJAŽ HLADNIK	DOHODI S POLOŽAJA	PROSTOR ZUNAJ POD OKNOM	IVAN TAVČAR	LIMONIN EKSTRAKT V PRAHU	URADNI SPIS
						ČLOVEKU PODOBNA ŽIVAL					
						DOTAK-NITEV					
						SALVADOR DALI			TINA TURNER / GOSPO-DINJSKA SOBA		
						KOLESAR, DIRKA PO FRANCIJI / ANGLEŠKA PEVKA					TELESNA POŠKODBA
	KAJ JE BIL, MOŽ NA SLIKI?	VEDA O FIZIKALNIH LASTNOSTIH NEBESNIH TELES	SMUČI	LATVIJSKI ŠAHOVSKI VELE-MOJSTER (MIHAIL)	PLAČILO KUPLJENE-GA BLAGA; IAN THORPE						
ZDRAVILO V OBLIKI OKROGLE, OVALNE PLOŠČICE							ANGLEŠKI MATEMATIK TURING / JOHN LENNON				
ISKAČ, ISKALEC								KRALJKA RINA / EROSOV SPREM-LJEVALEC			
SLOG, ŽANR					TALESOV ROJ. KRAJ / OGLJIKO-VODIK C_3H_8					KAJ JE BIL, MOŽ NA SLIKI?	GLAVNO MESTO INDONEZIJE
EDVARD RUSJAN			TERENEC, DŽIP / KAJ JE BIL, MOŽ NA SLIKI?				GLAVNO MESTO SAUDOVE ARABIJE / ZDRAVILO				
OKRAS NA VOLNENI KAPI				KLADA ZA SEKANJE / SREDIŠČE SLOVENS-KIH GORIC					LOUISE ŽABKAR / AMERIŠKA IGRALKA GARDNER		
POMOČ; OLJA LIPA FILET IMILET UTILITI	POLOVILA SARDELE V OLJU / KRMILO VOZILA					DEL KOLE-SARSKE DIRKE / URADNO POTRDILO					
VAROVA-NEC VIL V LJUDSKEM VEROVANJU								VPITJE, KRIČANJE / NEKDANJI DENAR			
PLIN VIŠJIH V OZRAČJU, O_3					UMA THURMAN		GLAVNO MESTO JEMNA / TRENJE				
AMERIŠKA PEVKA IN IGRALKA MINNELLI					ČRNSKA MESTNA ČETRT / DENIS AVDIČ				ITA RINA / IGOR OZIM		
UBRANO SOZVOČJE VEČ TONOV						SOLO IZVAJALEC					
TEKOČE ZLATO						TRDOST					

1001 SOLKAN

Krajevna skupnost Solkan

SPOMINSKA SLOVESNOST
OB DNEVU SPOMINA NA MRTVE

v nedeljo 1. novembra 2026 ob 9.30
pred vhodom na solkansko pokopališče



	V	A	K	U	U	M								
	I	G	R	A	L	O								
	T	A	T		T	K								
	R	S		V	I	R								
	R	A	S	T	E	M	O							
	S	E	N	I	O	R	A	T						
	S	T	R	O	K	E	C		U	S	T	A		
	K	R	O	K	U	S		S	R	T				
	L	E	S		P	E	P	E		V	O	S		
	O	B	A	L	A		R	A	P	O	R	T		
	N	U		A	J	D	I	N	A		N	A		
	Š	A		Ž	E	P		U	R	I	N			
	P	E	T	D	E	S	E	T	L	E	T			
	I	V	E	R		E	K	A		Š	O	K		
	R	I		G	O	T	A	R		E	L	A		
	A	N	G	E	L	A		O	B	T	O	K		
	T	A	S	T	E	R		K	R	O	G	I		

UPN QR - potrdilo

Ime plačnika

Namen in rok plačila: PRISPEVEK ZA ČASOPIS

Znesek: EUR

IBAN in referenca prejemnika: SI56 0128 4645 0831 390

SI00 1001

Ime prejemnika:
KS SOLKAN
TRG J. SREBRNIČA 7
SOLKAN

Koda QR

IBAN plačnika

Polog | Dvig

Referenca plačnika

Ime, ulica in kraj plačnika

Znesek: EUR

Datum plačila | Nujno

Koda namena: OTHR | Namen plačila: PRISPEVEK ZA ČASOPIS | Rok plačila

IBAN prejemnika: SI56 0128 4645 0831 390 UPN

Referenca prejemnika: SI00 1001

Ime, ulica in kraj prejemnika:
KS SOLKAN
TRG J. SREBRNIČA 7
SOLKAN

Podpis plačnika (neobvezno polje)

Obvestilo

Naslednja številka 1001 solkanskega časopisa bo izšla februarja 2027. Članke in fotografije oddajte najkasneje do **5. februarja** na e-naslov: **svetlanaplesnicar@gmail.com**. Besedil, ki niso v elektronski obliki, ne bomo sprejemali. Slike oddajte ločeno v jpg formatu. Navedite tudi vsebino slike in ime avtorja fotografije. Uredništvo si pridržuje pravico, da prispevke primerno priredi tako po obsegu (do 7000 znakov s presledki) kot po izrazu. V 1001 solkanskem časopisu se proti plačilu v skladu s sprejetim cenikom objavljajo tudi oglasna sporočila pod pogoji, navedenimi v ceniku.

ISSN 2335-4143

Darovalci

V skupnem znesku **635,00** EUR ste za časopis v času od 6. 6. 2026 do 6.10. 2026 prostovoljno prispevali:

Belingar Marija, Bone Bojana, Brezavšček Vlasta, A. Černe, Čubej Dušan, Gomišček Renato, Gomišček Robert, Gruden Alenka, Hvalič Cvetko, Jakin Bogomira, Jarc Milena, Jug Darja, Karajič Adam, Kikelj Valter, Knavs Marija, Komel Anton, Makuc Rudolf, Mokorel Rafko, Nemec Jordan, Nemec Marijan, Pipan Emil, Sosič Marta, Srebrnič Erika, Velikonja Silva, Zucchiati Aleš, Žnidaršič Matjaž.

V kolikor ste v tem obdobju darovali za časopis, pa niste na seznamu, nas prosimo obvestite.

Hvala za razumevanje.



1001 SOLKAN

Izdaja: KS Solkan
Zanjo: Ksenija Brumat, predsednica Sveta KS Solkan
Urednica: Svetlana Bušen
Uredniški odbor: Vidojka Harej, Andrej Černe, Andrejka Prijon, Sara Marinič, mag. Darinka Kozinc, dr. Jernej Vidmar Bašin, Tomaž Černe, Miran Brumat
Tisk in oblikovanje: Grafica Goriziana – Gorica
Naklada: 1.400 izvodov – oktober 2026